

Masterproef
Politieke Communicatie

Is seksisme enkel een vrouwenprobleem?
Een kwantitatief onderzoek naar online seksisme in de
Belgische politiek.

Laura Spruyt

Promotor: Prof. Dr. De Vries Philippe
Verslaggever: Prof. Dr. De Landtsheer Christ'l

Master Politieke Communicatie (www.politiekecommunicatie.be)
Rolnummer student(e) s0205973
Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen
Academiejaar 2020-2021

Abstract

Sexism in the political arena is a subject that has been examined often throughout the years. The increasing popularity of social media and the growing share of women in politics, make it interesting to have a look at how sexism manifests itself on online platforms like Facebook. Therefore, this study aspires to examine the extent to which female ministers in Belgium receive more sexist comments on Facebook compared to male ministers in Belgium. On top of that, a study on the gender of the senders of sexist comments and hate speech is performed. A quantitative content analysis is conducted of comments on Facebook posts of all the Flemish ministers of the Federal government and the ministers of the Flemish government. In total, a sample of 1847 comments was examined. The results show that on the one hand, male politicians receive more hate comments than female politicians. On the other hand, female politicians receive more sexist comments, mostly comments in which they are oppressed or sexualised. Besides gender, other moderating factors are the party to which you belong and including a picture or video of yourself. Hate comments are posted more by males than females, but there is no correlation found between sexist comments and gender of the people that post them. To answer the research question: female ministers in Belgium receive significantly more sexist comments on Facebook posts compared to male ministers.

Keywords: sexism, politics, Facebook, quantitative content analysis, Belgium, government, online sexism, women in politics

Dankwoord

Deze masterproef is de kers op de taart van een zeer interessante masteropleiding Politieke Communicatie aan de UAntwerpen. Ik zou dan ook allereerst iedereen willen bedanken die het mogelijk gemaakt heeft om deze opleiding te volgen en me ondersteund heeft tijdens dit speciale jaar.

Een eerste welgemeende 'dank u' is dan ook voor Ann Aertsen, die me ontzettend hard geholpen heeft met alle administratieve zaken omtrent mijn voorbereidingsprogramma en me heeft verwelkomd aan de universiteit.

Ten tweede wil ik graag mijn promotor Philippe De Vries bedanken. De colleges Politieke Marketing hebben me veel bijgebracht en tevens geïnspireerd om een onderzoek te doen rond sociale media. Zijn kritische oog en waardevolle feedback hebben een grote bijdrage geleverd aan deze masterproef.

Daarnaast verdienen mijn medestudenten Fien Gillis en Zoë Debbaut zeker ook een vermelding en een grote dankjewel! Voor de hulp bij het coderen, om af en toe eens de tijd te nemen om samen te brainstormen, maar vooral voor de mentale steun en om altijd voor me klaar te staan.

Tot slot een dikke merci aan mijn vrienden om urenlang te luisteren en advies te geven als ik het nodig had. Bedankt Geert Van Heesch, Jade Claesen en Laurence Redelé voor de steun en (virtuele) knuffels.

Stuk voor stuk: bedankt om het verschil te maken!

Inhoudsopgave

Abstract	2
Dankwoord	3
Tabellenlijst	6
Figurenlijst	8
1. Inleiding en probleemstelling	9
2. Literatuurstudie	11
2.1 Sociale media	11
2.1.1 Populariteit	11
2.1.2 Sociale media in de politiek	12
2.1.3 Nadelen van sociale media	14
2.2 Seksisme	15
2.3 Vrouwelijke politici	16
2.3.1 Seksisme in de politiek	16
2.3.2 Seksisme op sociale media	17
2.4 Afzender van haatcomments en seksistische comments	18
2.5 Hypothesen	19
3. Methode	24
3.1 Case	24
3.2 Facebook	26
3.3 Procedure	27
3.4 Steekproef	28
3.5 Codeboek	29
3.5.1 Opbouw codeboek	29
3.5.2 Krippendorff's alpha	30
3.5.3 Variabelen	31
4. Resultaten	34
4.1 Haatcomments naar vrouwelijke en mannelijke ministers	35
4.1.1 Hypothese 1	35
4.1.2 Wat beïnvloedt het krijgen van haatcomments?	37
4.2 Seksistische comments naar vrouwelijke en mannelijke ministers	41
4.2.1 Hypothese 2a	41
4.2.2 Hypothese 2b	44
4.2.3 Hypothese 2c	46

4.2.4 Hypothese 2.....	50
4.2.5 Wat beïnvloedt het krijgen van seksistische comments?	51
4.3 Verband haatcomments en seksistische comments.....	55
4.3.1 Hypothese 3.....	55
4.4 Haatcomments en hun afzenders	57
4.4.1 Hypothese 4.....	57
4.4.2 Hypothese 5.....	58
4.5 Seksistische comments en hun afzenders.....	59
4.5.1 Hypothese 6.....	59
4.5.2 Hypothese 7.....	60
4.6 Interview met ministers	61
4.7 Hypothesen aangenomen of verworpen?.....	63
5. Discussie	64
5.1 Bevindingen en verklaringen	64
5.2 Beperkingen van het onderzoek	66
5.3 Aanbevelingen voor toekomstig onderzoek	68
6. Conclusie	70
6.1 Algemene conclusie.....	70
6.2 Relevantie.....	71
6.3 Implicaties	71
7. Bronnen	73
8. Appendix.....	81
Appendix A: Codeboek.....	81
Appendix B: Kruistabellen	89
Appendix C: Extra regressie discussiesectie	107
Appendix D: Vragenlijst ministers	108

Tabellenlijst

Tabel 1: Vlaamse ministers Federale regering.....	25
Tabel 2: Ministers Vlaamse regering.....	25
Tabel 3: Aantal comments per politicus in steekproef.....	28
Tabel 4: Krippendorff's alpha	31
Tabel 5: Beschrijving variabelen.....	32
Tabel 6: Output regressie 'scheldwoord' en 'gender_politicus'.....	36
Tabel 7: Output regressie 'bedreiging' en 'gender_politicus'.....	36
Tabel 8: Output regressie 'haatcomment' en 'gender_politicus'.....	37
Tabel 9: Output regressie 'haatcomment' en 'gender_politicus', 'gender_afzender', 'visual', 'politicus_op_visual', 'federaleregering', 'linksepartij', 'rechtsepartij'.....	38
Tabel 10: Output ANOVA 'haatcomment' en 'partij_politicus'	40
Tabel 11: Output regressie 'kleinerende_term_gender' en 'gender_politicus'.....	42
Tabel 12: Output regressie 'aanspreking_informeel' en 'gender_politicus'.....	43
Tabel 13: Output regressie 'kwetsbaar' en 'gender_politicus'.....	43
Tabel 14: Output regressie 'onderdrukking' en 'gender_politicus'.....	44
Tabel 15: Output regressie 'stereotype' en 'gender_politicus'.....	45
Tabel 16: Output regressie 'stereotype_negatief' en 'gender_politicus'	46
Tabel 17: Output regressie 'uiterlijk' en 'gender_politicus'.....	47
Tabel 18: Output regressie 'scheldwoord_gender' en 'gender_politicus'.....	49
Tabel 19: Output regressie 'seksualisering' en 'gender_politicus'.....	49
Tabel 20: Output regressie 'seksistisch' en 'gender_politicus'.....	50
Tabel 21: Output regressie 'seksistisch' en 'gender_politicus', 'gender_afzender', 'visual', 'politicus_op_visual', 'federaleregering', 'linksepartij', 'rechtsepartij'	51
Tabel 22: Output ANOVA 'seksistisch' en 'partij_politicus'	54
Tabel 23: Output regressie 'haatcomment' en 'seksistisch'.....	56
Tabel 24: Output regressie 'haatcomment' en 'gender_afzender'.....	57
Tabel 25: Output regressie 'haatcomment' en 'andergender'.....	58
Tabel 26: Output regressie 'seksistisch' en 'gender_afzender'.....	59
Tabel 27: Output regressie 'seksistisch' en 'andergender'.....	60
Tabel 28: Hypothesen aangenomen/verworpen.....	63

Tabel 29: Output kruistabel 'scheldwoord' en 'gender_politicus'.....	89
Tabel 30: Output kruistabel 'bedreiging' en 'gender_politicus'.....	90
Tabel 31: Output kruistabel 'haatcomment' en 'gender_politicus'.....	91
Tabel 32: Output kruistabel 'kleinerende_term_gender' en 'gender_politicus'.....	92
Tabel 33: Output kruistabel 'aanspreking_informeel' en 'gender_politicus'.....	93
Tabel 34: Output kruistabel 'kwetsbaar' en 'gender_politicus'.....	94
Tabel 35: Output kruistabel 'onderdrukking' en 'gender_politicus'.....	95
Tabel 36: Output kruistabel 'stereotype' en 'gender_politicus'.....	96
Tabel 37: Output kruistabel 'stereotype_negatief' en 'gender_politicus'.....	97
Tabel 38: Output kruistabel 'uiterlijk' en 'gender_politicus'.....	98
Tabel 39: Output kruistabel 'scheldwoord_gender' en 'gender_politicus'.....	99
Tabel 40: Output kruistabel 'seksualisering' en 'gender_politicus'.....	100
Tabel 41: Output kruistabel 'seksistisch' en 'gender_politicus'.....	101
Tabel 42: Output kruistabel 'haatcomment' en 'seksistisch'.....	102
Tabel 43: Output kruistabel 'haatcomment' en 'gender_afzender'.....	103
Tabel 44: Output kruistabel 'haatcomment' en 'andergender'.....	104
Tabel 45: Output kruistabel 'seksistisch' en 'gender_afzender'.....	105
Tabel 46: Output kruistabel 'seksistisch' en 'andergender'.....	106
Tabel 47: Output regressie 'uiterlijk' en 'politicus_op_visual'.....	107

Figurenlijst

Figuur 1: Soorten haatcomment.....	20
Figuur 2: Soorten seksistische comment.....	21
Figuur 3: Grafiek 'opmerkingen uiterlijk aan mannelijke ministers'	48
Figuur 4: Grafiek 'opmerkingen uiterlijk aan vrouwelijke ministers'	48
Figuur 5: Grafiek 'haatcomments en seksistische comments'	56

1. Inleiding en probleemstelling

De laatste decennia is het aandeel van vrouwen in de politiek globaal aanzienlijk toegenomen; een fenomeen dat ook in België duidelijk merkbaar is. Zo hadden we in 2019 een primeur, met voor de eerste keer een vrouwelijke premier, Sophie Wilmès. Ongeveer een jaar later werd regering De Croo I gevormd, waarin er voor de eerste keer even veel vrouwen (tien) als mannen (tien) zetelen. Nog nooit was het aantal vrouwen in onze Federale regering zo groot en nog nooit eerder heeft een partij in België enkel vrouwelijke ministers naar voor gedragen. We kunnen ons afvragen of dit er op wijst dat de drempel voor vrouwen in de politiek verlaagd is en dus een positieve evolutie in de strijd tegen seksisme aantoont. Een belangrijke vraag luidt vervolgens: Komt seksisme tegenwoordig minder voor of krijgen vrouwelijke politici nog steeds opmerkingen gebaseerd op hun gender, lichaam of uiterlijk?

Even scrollen op sociale media leert ons dat vrouwelijke politici regelmatig bepaalde commentaren naar hun hoofd geslingerd krijgen. Zo zijn volgende opmerkingen te vinden onder de Facebookposts van minister Annelies Verlinden:

‘lieverd’,
‘staat je goed’,
‘rot op mens’,
‘je hebt grote mooie ogen’,
‘madam zit achteraan met een chauffeur zeker’.

Dit soort opmerkingen, en nog veel meer, zijn voor vele politici dagelijkse kost. Door de stijgende populariteit van sociale media is de online haat enorm toegenomen (Isbister, Sahlgren, Kaati, Obaidi & Akrimi, 2018). Publieke figuren hebben hier opmerkelijk meer last van, dus ook onze Belgische politici ontsnappen niet aan de gebruikelijke scheldwoorden, seksistische commentaren en soms zelfs doodsbedreigingen (*De politicus, uw favoriete pispaal*, 2017). Dit onderzoek vertrekt daarom vanuit een algemene kijk op online haat, om te schetsen hoe de situatie in de politieke arena vandaag de dag is. Vervolgens is het interessant om te focussen op een specifieke vorm van online haat, namelijk seksisme. Zo wordt bijvoorbeeld verondersteld dat bij politici gender nog altijd een belangrijke rol speelt en

vrouwen nog vaak op een andere manier behandeld worden dan mannen (Saris & van de Ven, 2021). In de context van de stijgende participatie van vrouwen in de politieke arena is dit tevens een zeer interessante piste om te verkennen. Dit onderzoek zal zich dan ook voornamelijk toespitsen op seksisme en bekijken in hoeverre Belgische politici daar vandaag de dag nog mee te maken krijgen. Gegeven de populariteit van ministers en de stijgende representatie van vrouwen in de regeringen is het interessant om te kijken of seksistische opmerkingen meer voorkomen bij vrouwelijke ministers dan bij mannelijke ministers. Dit resulteert in de volgende onderzoeksvraag:

In welke mate krijgen vrouwelijke ministers in België meer seksistische comments op Facebookposts dan mannelijke ministers?

Bovendien wordt onderzocht onder welke vorm deze seksistische comments voorkomen en wie de afzenders zijn. Seksisme zal opgedeeld worden in verschillende vormen, namelijk onderdrukking van het individu, het negatief beoordeeld worden op basis van stereotypen en het geseksualiseerd worden. Voor elke vorm zal gekeken worden naar het verschil tussen mannelijke en vrouwelijke ministers en in hoeverre ze dergelijke seksistische comments krijgen op hun Facebookposts. Daarnaast wordt onderzocht of seksistische comments meer geplaatst worden door mannen of door vrouwen en of er een verband is met het gender van de minister in kwestie. Dit zorgt voor een nieuwe toevoeging aan de huidige literatuur rond seksistische comments, die vooral focust op de mate waarin deze voorkomen en minder op de vorm en de bron.

Deze paper tracht dan ook een schets te maken van de huidige situatie omtrent seksisme op een van de meest gebruikte sociale mediaplatformen van de ministers van België, namelijk Facebook. Seksisme is nog steeds een zeer maatschappelijk relevant thema waar voldoende aandacht aan geschonken dient te worden. Dit onderzoek wilt de problematiek van het online seksisme in kaart brengen en bekijken wie hier mee te maken krijgt, en kan daarom een eerste aanknopingspunt zijn voor verder onderzoek naar oplossingen om dit seksisme te voorkomen of de impact ervan te beperken.

2. Literatuurstudie

2.1 Sociale media

2.1.1 Populariteit

De komst van Web 2.0 in 2004 heeft gezorgd voor enorme veranderingen in het gebruik van het internet. Iedereen kon zelf inhoud plaatsen, waardoor er meer interactie ontstond, zowel tussen de ontwikkelaar en de gebruiker, als tussen de gebruikers onderling. Toen ook de eerste sociale mediaplatformen op de markt kwamen is dit nog veel verder geëvolueerd (Daarom.nl, z.d.)

Kaplan & Haenlein (2010, p. 61) definiëren sociale media als “een groep van applicaties, gebaseerd op het internet, dat gebouwd is op de ideologische en technologische fundamenten van Web 2.0 en dat de creatie en uitwisseling van User Generated Content toestaat”. Het wordt dus gezien als een belangrijke ontwikkeling van het web 2.0. De eerste sociale medianetwerken waren LinkedIn en Facebook, ontstaan in 2003 en 2004 respectievelijk, en zijn twee platformen die tot op heden nog steeds heel populair zijn.

Vandaag de dag zijn er enorm veel verschillende sociale mediakanalen en het aantal gebruikers neemt nog steeds toe. Volgens een rapport van Datareportal (z.d.) stijgen de gebruikersaantallen op sociale media jaarlijks met ongeveer 13%. Zo waren er aan de start van 2021 wereldwijd 4.2 miljard sociale media gebruikers, wat overeenkomt met 53% van de bevolking. De koploper blijft Facebook, met wereldwijd meer dan 2.740 miljard gebruikers, gevolgd door YouTube en WhatsApp.

Ook in België liggen deze cijfers zeer hoog. Volgens een rapport van Xavier De Graux (z.d.) is maar liefst 76% van de Belgen actief op sociale media, goed voor een publiek van 8.83 miljoen. In België is Facebook eveneens het populairste platform en kan ze rekenen op 81.1% van de internetgebruikers in de leeftijdsgroep van 16-64 jaar. Ook bij ons staat YouTube op de tweede plaats, met 80% van de internetgebruikers binnen diezelfde leeftijdsgroep.

2.1.2 Sociale media in de politiek

Gezien de grote hoeveelheid gebruikers van sociale media is het interessant om te kijken naar hoe sociale media gebruikt worden in de politieke arena. In deze sectie wordt daarom besproken op welke manier politici zelf actief zijn op sociale media en welke voordelen hieraan verbonden zijn. Daarnaast wordt er dieper ingegaan op de motieven om sociale media te gebruiken en politici te volgen.

Doorheen de jaren zijn sociale mediaplatformen ontwikkeld tot een populair en krachtig middel voor politici om kiezers te overtuigen (Karami & Elkouri, 2019). Populariteit is voor politici uiteraard enorm belangrijk om verkozen te worden, waarbij sociale media dus een belangrijke rol kunnen spelen. Het gaat dan over een meer informele vorm van politiek, de 'alledaagse politiek' (Highfield, 2017). Door de commentsectie, de mogelijkheid om te delen of te retweeten, de likes die je kan geven aan berichten en door de laagdrempeligheid van de platformen, wordt de interactie tussen gebruikers gestimuleerd (Spierings & Jacobs, 2014). Deze informele, online omgeving geeft daarnaast ook de mogelijkheid om rechtstreeks met burgers in discussie te gaan. Men kan hierdoor de kloof met de burger kleiner maken en zo meer vertrouwen opwekken van de kiezers, wat de band tussen de politicus en de individuele kiezer bevordert (Spierings & Jacobs, 2014). Daarnaast stijgt ook de politieke kennis van de bevolking en wordt politieke participatie meer gestimuleerd (Eveland & Thomson, 2006; McLeod et al., 1999). Bovendien zorgen online discussies er ook voor dat verschillende meningen en standpunten boven water komen. Zo kan men vervolgens een betere inschatting maken van de opinie van de volgers (Eveland & Hively, 2009; Wyatt et al. 2000).

Aangezien meer dan 76% van de Belgen actief is op sociale media is dit ook een heel efficiënte en effectieve manier om een grote groep potentiële kiezers te bereiken. Zo heeft een Facebookpost van premier Alexander De Croo regelmatig meer dan 1000 likes en comments, wat wijst op een groot bereik. Daarenboven kunnen politici zich via deze sociale mediaplatformen ook op een bepaalde manier profileren (Kruikemeier, Van Noort, Vliegthart & De Vreese, 2013). Zo post Conner Rousseau, partijvoorzitter van Vooruit, bijvoorbeeld regelmatig persoonlijke informatie en foto's van zichzelf, waardoor hij overkomt als een heel toegankelijk en gewoon persoon die dicht bij het volk staat. Deze personalisatie en mogelijkheid tot interactie zorgen ervoor dat burgers zich nauwer verbonden voelen met

de politiek en kan het politiek engagement op die manier doen stijgen (Tolbert & McNeal, 2003). Uit een onderzoek van Maarek (2014) komen drie redenen naar boven waarom politici talrijk inzetten op Facebook en andere sociale mediaplatformen. Allereerst is Facebook een heel snelle manier om content te delen en te bekijken. Ten tweede is het medium enorm veelzijdig; tekst, links, video's, afbeeldingen... kunnen allemaal eenvoudig gedeeld worden met hun volgers. Ten derde is het een heel gebruiksvriendelijk platform. Politici kunnen op een gemakkelijke manier rechtstreeks communiceren met potentiële kiezers.

In het onderzoek van Spierings & Jacobs (2014) werd tevens de invloed van sociale media op de politiek in Nederland onderzocht. Ze vonden onder andere dat sociale media de populariteit van politici en politieke partijen vergroten. Hoe meer persoonlijke informatie ze delen, hoe beter (Kruikemeier, Van Noort, Vliegenthart & De Vreese, 2013) en ook het reageren op comments van burgers wordt positief onthaald (Utz, 2009). Daarnaast zou het de politieke mobilisatie kunnen vergemakkelijken, omdat men via het eigen netwerk met bepaalde berichten en personen in contact komt. Zo komen ook minderheidsgroepen die normaal moeilijker te bereiken zijn in contact met de politici of partij in kwestie (Spierings & Jacobs, 2014). Men kan via sociale media ook specifiek gaan targeten op bepaalde leeftijdscategorieën, geslacht en andere demografische factoren om zo deze groepen te bereiken.

Voor burgers is sociale media tevens een eenvoudige manier om up-to-date te blijven over het nieuws en de laatste politieke ontwikkelingen. Daarnaast kunnen ze op dergelijke platformen hun mening kwijt en hun standpunt delen met andere gebruikers. Bovendien zijn online platformen en sociale medianetwerken ook de ideale plaats om over politieke topics in discussie te gaan, aangezien ze de mogelijkheid bieden om naast politici ook met andere burgers te interageren (Stroud, Van Duyn & Peacock, 2016).

Het is dus duidelijk dat de populariteit van sociale media niet onderschat mag worden. Het grote bereik en de mogelijkheid tot interactie brengt tal van voordelen met zich mee, maar er zijn tevens risico's aan verbonden. Deze risico's zullen besproken worden in de volgende sectie.

2.1.3 Nadelen van sociale media

Sociale media zijn typisch gemakkelijk om toegang toe te verkrijgen en worden gebruikt om grote groepen te bereiken (Brogan, 2010). Het is dus de ideale manier om eenvoudig een groot publiek aan te spreken en een boodschap te verspreiden. Dit brengt echter ook tal van nadelen met zich mee. Zo kan ook een negatieve boodschap viraal gaan, wat wil zeggen dat ze op een korte periode heel ver verspreid wordt (Assaad & Gómez, 2011). Daarnaast kan iedereen ook zeggen wat hij wilt op sociale media, wat ervoor zorgt dat foutieve boodschappen ook snel tot bij een groot deel van de bevolking kunnen komen. Er is namelijk geen moderator aanwezig op de sociale mediaplatformen die elke bewering test. Iedereen kan comments rapporteren en men kan zelf alle comments verwijderen onder de eigen posts, maar er wordt nergens getest welke reacties de waarheid bevatten en welke niet.

Een ander groot nadeel is wat men het 'online disinhibition effect' noemt. Dit is het idee dat men zich kan verschuilen achter de anonimiteit van sociale media en zo onschendbaar is (Fox, Cruz & Lee, 2015). Het heeft onder andere tot gevolg dat men gemakkelijk haat kan verspreiden, zonder dat dit consequenties heeft voor de persoon die de boodschap de wereld instuurt. In deze digitale omgeving is het aantal haatberichten doorheen de jaren dan ook enorm toegenomen (Isbister, Sahlgren, Kaati, Obaidi & Akrimi, 2018).

Met haatberichten krijgen politici ook vaak te maken (Pelzer, Kaati & Akrami, 2018). Bij Facebook staat zelfs in het beleid dat haat naar publieke figuren tot op zekere hoogte wel toegestaan is, in tegenstelling tot haat naar gewone burgers, naar eigen zeggen om ruimte te geven aan het debat (Van Wijk, 2021). In België krijgen toppolitici bijna dagelijks haatberichten voorgeschoteld (*De politicus, uw favoriete pispaal*, 2017). Volgens Maarten Boudry, wetenschapsfilosoof, is er vandaag de dag een opbod aan de gang om online steeds extremere reacties te posten (HLNa, 2020). Onder Facebookposts van politici in België zien we comments verschijnen zoals 'achterlijke' en 'gij verdient echt een veusje , maar dan wel op uwe neus'. Ook minder bekende politici krijgen te maken met dit soort reacties. Volgens een artikel van de Krant van West-Vlaanderen (Verhaeghe, 2020) kreeg 75% van de West-Vlaamse burgemeesters te maken met haatberichten en overwoog reeds één op vijf van hen om sociale media-accounts te verwijderen.

2.2 Seksisme

Er is al veel onderzoek gedaan naar het filteren van haatcomments op sociale media, maar de betrouwbaarheid is vaak laag. Een grote uitdaging blijkt het onderscheppen van seksistische commentaren (Davidson et al, 2017). In seksistische berichten zit vaak geen duidelijk haatdragend taalgebruik, maar is de boodschap in zijn geheel wel heel grof. Bij seksistische berichten denken we meteen aan scheldwoorden zoals 'hoer' en 'bitch', maar vaker zijn het net veel subtielere vormen van seksisme (Rodríguez-Sánchez et al., 2020). Bovendien zijn er ook positieve seksistische boodschappen, zoals bijvoorbeeld "vrouwen moeten zacht behandeld worden omdat ze gevoeliger zijn". Dit lijkt op het eerste zicht niet negatief, maar kan wel geïnterpreteerd worden als 'vrouwen zijn minder sterk dan mannen'. Het is dus niet vanzelfsprekend om te bepalen welke comments als seksistisch gezien kunnen worden en welke niet, daar dit vaak afhangt van interpretatie en de context waarin de comment wordt geplaatst. Daarom zal er eerst een definitie gegeven worden van seksisme, gevolgd door een uiteenzetting van factoren die een commentaar seksistisch maken.

Seksisme staat in de Van Dale (z.d.) beschreven als "discriminatie op grond van het geslacht", maar gaat volgens andere auteurs veel verder. Zo omschrijven Swim & Hyers (2009) seksisme als volgt: "de attitudes, geloofsovertuigingen en het gedrag van individuen, organisaties, instituties en culturele activiteiten dat enerzijds leiden tot negatieve evaluaties van individuen, gebaseerd op hun geslacht of anderzijds een ongelijke status van mannen en vrouwen steunt". Volgens Garza & Feagin (2007) is seksisme "een systematische vorm van oppressie, gebaseerd op ideologisch geloof in de mannelijke superioriteit dat vrouwen en meisjes target om mannelijke dominantie te garanderen". De rode draad in deze definities zijn de negatieve gevolgen ten opzichte van vrouwen. Er zijn echter ook andere vormen van seksisme, namelijk het meer "positieve" seksisme. Hierbij wordt bijvoorbeeld verondersteld dat vrouwen hulp nodig hebben bij het dragen van zware dingen (Glick & Fiske, 1996). Daarnaast zijn er ook bepaalde standaarden waaraan vrouwen moeten voldoen, zoals er aantrekkelijk uitzien (Forbes et al. 2007). Seksisme gaat dus verder dan het negatief beoordelen van vrouwen, maar resulteert ook in bepaalde stereotypen. In het onderzoek van Glick & Fiske (1996) wordt seksisme opgesplitst in drie vormen van seksisme: paternalisme, genderdifferentiatie en heteroseksualiteit. Voor alle drie de vormen maken ze ook het

onderscheid tussen vijandig en welwillend. Op basis van dit onderzoek en om alle vormen van seksisme te omvatten zal in deze paper gewerkt worden met de volgende definitie: seksisme is het onderdrukken van individuen op basis van gender (paternalisme), het negatief beoordelen van het individu op basis van gendergerelateerde stereotypen (genderdifferentiatie) en het seksualiseren van een individu (seksualisering). Het gaat dus verder dan haat ten opzichte van vrouwen en omvat ook meer subtiele vormen van seksisme. Dit is vaak moeilijker te detecteren, maar minstens even belangrijk om te onderzoeken (Rodríguez-Sánchez et al., 2020).

Op basis van deze definitie kan een framework opgesteld worden voor het beoordelen van comments om ze te categoriseren als seksistisch of niet-seksistisch. Ten eerste wordt er gekeken naar het onderdrukken van individuen op basis van gender (paternalisme). Ten tweede controleert men op het negatief beoordelen van het individu op basis van gendergerelateerde stereotypen (genderdifferentiatie). Ten derde wordt er onderzocht of men individuen seksualiseert (seksualisering). In de methode zal verder uitgewerkt worden hoe deze drie elementen concreet omgezet worden in variabelen.

2.3 Vrouwelijke politici

2.3.1 Seksisme in de politiek

Allereerst is het cruciaal te vermelden dat vrouwen niet de enigen zijn die nadelen kunnen ondervinden van seksisme (Rosa, z.d.). Ook mannen kunnen benadeeld worden door de stereotypen die er heersen en de ongelijke verhoudingen die er nog zijn tussen mannen en vrouwen. Het is dus zeker niet enkel een probleem waar vrouwen onder lijden. Mannen kunnen ook last hebben van seksisme. Dit uit zich dan vaak als mannen afwijken van gendertyperend gedrag, het zogenaamde 'gender policing' (De Potter, 2016). Dit betekent dat mannen of vrouwen gedrag vertonen dat niet in lijn ligt met wat verwacht wordt van de maatschappij, denk maar aan een man die zijn emoties toont of een vrouw die assertief uit de hoek komt.

In de context van de politieke mannenwereld kan echter verwacht worden dat er vooral gender policing heerst bij de vrouwelijke politici en dat zij dus meer last hebben van seksisme.

Daarnaast blijken traditionele media ook meer belang te hechten aan het imago van vrouwen dan aan het imago van mannen (Devitt, 2002). Vrouwelijke politici worden bijvoorbeeld veel vaker beoordeeld op hun uiterlijk dan mannelijke politici (Bas & Koetsenruijter) en krijgen vaak te kampen met stereotypering (Schoon, 2008). Volgens Sreberny & van Zoonen (2000) wordt er in de mainstream maatschappij op een bepaalde manier naar vrouwelijke politici gekeken, waarbij ze gezien worden als afwijking en de focus vaak ligt op uiterlijk en leeftijd. Ook volgens een onderzoek van Donatella Campus (2013) wordt er aan vrouwelijke politici vaker commentaar gegeven op zaken zoals een kapsel, outfit of andere uiterlijke kenmerken. Deze onderzoeken tonen aan dat vrouwen in de media vaak op dit soort zaken beoordeeld worden en op een bepaalde manier neergezet worden.

2.3.2 Seksisme op sociale media

Is dit dan ook het geval op sociale media? Bovenstaande literatuur omtrent haat op sociale media toont aan dat er een ernstige problematiek is rond online haat. Aangezien seksisme gezien wordt als een deelaspect van online haat, wordt verwacht dat ook seksisme op sociale media erg kan toeslaan. Wellicht versterkt de online omgeving de seksistische uitingen zelfs, onder andere door het reeds vernoemde 'online disinhibition effect' (Fox, Cruz & Lee, 2015). Deze sectie bekijkt daarom enkele onderzoeken naar online seksistische comments gericht op vrouwelijke politici en het effect op de vrouwen die hiermee te maken krijgen.

In Nederland deed De groene Amsterdammer samen met de Utrecht Data School recent onderzoek naar sociale media en seksisme in het politieke debat (Saris & van de Ven, 2021). Daaruit bleek dat 10% van alle tweets gericht naar vrouwelijke politici een vorm van haat of agressie bevatten, waarvan bijna 40% gericht is op gender en dus bestempeld kunnen worden als seksistisch. Daarnaast werden vrouwen ook significant vaker aangesproken op een denigrerende manier, met termen als 'meisje' of 'vrouwtje'. In het algemeen wordt er vaker gefocust op het geslacht bij vrouwelijke politici en worden ze ook vaker aangesproken met hun voornaam ten opzichte van mannelijke politici. Ook in andere onderzoeken komen soortgelijke bevindingen naar boven. Volgens Duggan (2017) hebben vrouwen dubbel zoveel kans om online haat te krijgen op basis van hun gender dan mannen. Daarnaast viel het ook onder andere The New York Times, The Guardian en Amnesty International op dat vrouwelijke politici veel meer online haat krijgen, en bovendien op een persoonlijkere manier.

Bovendien hebben studies eveneens aangetoond dat seksistische commentaren op sociale media op vrouwelijke politici een veel grotere negatieve impact heeft dan op mannelijke politici (Funk & Coker, 2016; McIntosh, 2013). Seksistische comments op Facebook doen namelijk afbreuk aan de geloofwaardigheid van vrouwelijke politici en zo worden zij gestraft voor het krijgen van seksistische commentaren (Cassese & Holman, 2018). Er zijn talloze voorbeelden te bedenken van situaties waarin er op vrouwelijke politici op een andere manier gereageerd wordt dan op mannelijke politici. Denk maar aan de foto die Senna Marin, de premier van Finland, in oktober 2020 deelde op haar instagrampagina (Green, 2020). Op de foto droeg ze een uitgesneden blazer, wat heel wat commentaar opleverde. Zo zou Marin haar geloofwaardigheid in het gedrang brengen met het plaatsen van deze foto. Politicoloog Karen Celis gaat hier zelfs nog een stap verder en beweert dat de talrijke online haatberichten naar vrouwelijke politici als doel hebben om vrouwen te ontmoedigen om in de politiek te stappen en zo de drempel te verhogen (Deprez, 2021).

2.4 Afzender van haatcomments en seksistische comments

Politici krijgen dus enorm veel haat, maar van wie komen deze opmerkingen juist? Door te bepalen wie haatcomments plaatst kan er een beter beeld geschetst worden van het probleem, alsook de beweegredenen en de gevolgen. Deze sectie focust zich daarom op de afzenders van de haatcomments en meer specifiek van seksistische comments. Aangezien dit onderzoek draait rond de verschillen tussen mannen en vrouwen zal de focus liggen op het gender van de afzenders.

Het percentage mannen (49.9%) en vrouwen (50.5%) dat in België gebruik maakt van Facebook is ongeveer gelijk, dus op basis daarvan zou men kunnen verwachten dat er ongeveer evenveel haatcomments van mannen als van vrouwen te vinden zijn (Degraux, z.d.). Het blijkt echter dat mannen over het algemeen meer in discussie gaan op commentsecties dan vrouwen, dus we verwachten dat er meer comments van mannen gaan zijn dan van vrouwen (Masullo Chen, 2017). Daarnaast hebben vrouwen meer de neiging om conflicten te vermijden (Ulbig & Funk, 1999) en blijven ze beleefder op online platformen zoals Facebook (Herring, 2003). Vrouwen hebben bovendien een beter ethisch oordeel dan mannen, waardoor verwacht kan worden dat ze minder snel geneigd zijn om haatcomments te plaatsen (Nguyen et al., 2008). Daarenboven toont een onderzoek van Wilhelm en Joeckel (2019) aan

dat haatcomments van vrouwen sneller gerapporteerd zullen worden dan haatcomments van mannen. Op basis van voorgaand onderzoek kunnen we dus verwachten dat de haatcomments die teruggevonden worden op Facebookposts van politici voornamelijk van mannen komen.

Daarbovenop kan men zich afvragen of er ook een verband is tussen het gender van de afzender van de haatcomments en het gender van de ontvanger. Hier zijn in de huidige literatuur weinig tot geen studies rond te vinden en daarom zal dit verband verder onderzocht worden in dit onderzoek. Het is vanzelfsprekend dat seksistische comments voornamelijk komen van afzenders met een ander gender dan de ontvanger van de comment. Zo wordt er verwacht dat er meer seksistische comments van mannen naar vrouwen gevonden zullen worden dan van mannen naar andere mannen. Dit geldt ook voor vrouwen ten opzichte van mannen en andere vrouwen.

2.5 Hypothesen

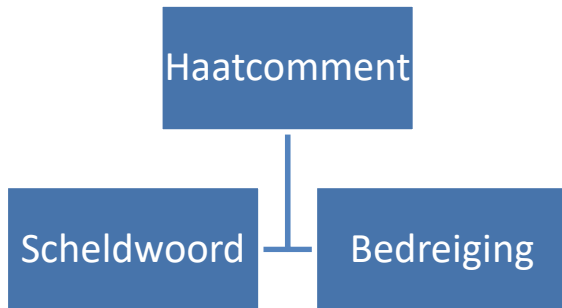
Op basis van de huidige literatuur zullen volgende hypothesen getest worden om te onderzoeken in welke mate vrouwelijke ministers in België meer te maken krijgen met seksistische commentaren op Facebookposts dan mannelijke ministers in België. Er wordt vertrokken van een algemene vergelijking omtrent haatcomments en vervolgens zal er ingezoomd worden op een specifieke vorm van haat, namelijk seksisme. Tot slot wordt er onderzocht wie de afzenders zijn van deze haatcomments en seksistische comments en of er een verband is tussen het gender van de afzender en het gender van de ontvanger, namelijk de minister in kwestie.

Allereerst zal er een vergelijking gemaakt worden van het aantal haatcomments van mannelijke ministers ten opzichte van vrouwelijke ministers. Onder haatcomments verstaan we twee zaken: enerzijds het gebruik van scheldwoorden en anderzijds het uiten van bedreigingen. Aangezien online haat vaak gericht is naar minderheidsgroepen, en vrouwelijke politici in het algemeen nog steeds in de minderheid zijn, hebben vrouwen in de politiek hier denkkelijk meer last van (Wilhelm & Joeckel, 2019). Op basis hiervan werd de eerste hypothese opgesteld:

H1: Vrouwelijke ministers krijgen meer haatcomments op Facebookposts dan mannelijke ministers.

Figuur 1

Soorten haatcomment

Ten tweede zal er gefocust worden op een specifieke soort haatcomments, namelijk seksistische comments. Seksisme kan zowel bij vrouwen als bij mannen voorkomen en beide groepen kunnen hier zeer negatieve gevolgen van ondervinden (Rosa, z.d.). Desalniettemin heerst er in de politieke arena nog steeds een mannelijke sfeer en wordt politiek leiderschap gezien als iets typisch mannelijk. Ook online is dit het geval. Vrouwen hebben daarnaast ook dubbel zoveel kans op online haat op basis van gender ten opzichte van mannen (Duggan, 2017). Daarom wordt verwacht dat vrouwelijke politici heden ten dage meer seksistische reacties op Facebook krijgen dan mannelijke politici, samengevat in de volgende hypothese:

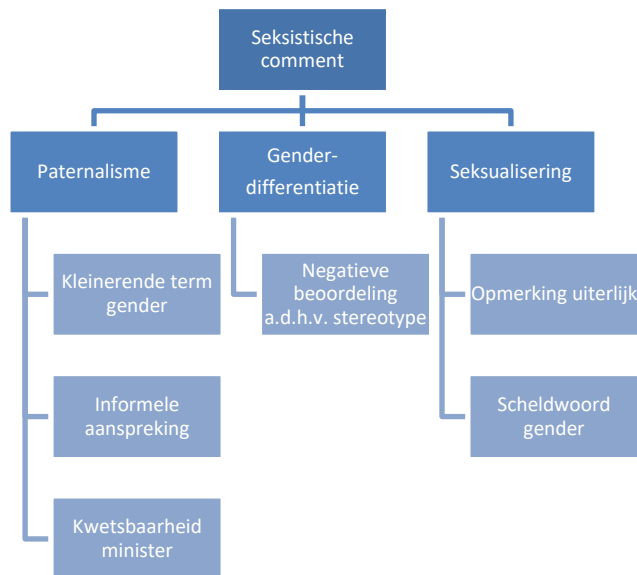
H2: Vrouwelijke ministers krijgen meer seksistische comments op Facebookposts dan mannelijke ministers.

Deze seksistische commentaren worden onderzocht op de drie verschillende elementen die aangehaald werden in de definitie van seksisme die deze paper hanteert, namelijk:

- Het onderdrukken van individuen op basis van gender (paternalisme),
- Het negatief beoordelen van het individu op basis van gendergerelateerde stereotypen (genderdifferentiatie),
- Het seksualiseren van een individu (seksualisering).

Figuur 2

Soorten seksistische comment

Hypothese 2 zal daarom opgesplitst worden in de volgende deelhypothesen, die elk focussen op een ander aspect van seksisme. Ten eerste worden vrouwen vaker onderdrukt dan mannen (Jha & Mamidi, 2017). Men kan dus verwachten dat ook online deze onderdrukking zich manifesteert en dat politici hier ook mee te maken krijgen. Ten tweede worden vrouwen vaak negatief beoordeeld op basis van bepaalde gendergerelateerde stereotypen, tevens online (Jha & Mamidi, 2017). Dit zijn associaties die vasthangen aan het gender van een persoon. Zo associeert men bepaalde competenties en persoonlijkheidskenmerken meer met mannen dan vrouwen (Devroe, 2019). Volgens Devroe (2019) spelen deze gendergerelateerde stereotypen een belangrijke rol bij het kiesproces tijdens de verkiezingen. Aangezien de politiek in België nog steeds een relatief mannelijke wereld is, wordt verwacht dat vrouwelijke politici vaak te maken krijgen met dergelijke negatieve beoordelingen op basis van stereotypen. Ten derde worden vrouwen vaak geseksualiseerd, wat ook in de politiek gebeurt. Zo krijgen vrouwelijke politici veel vaker opmerkingen over uiterlijk of leeftijd (Campus, 2013). Daardoor wordt verondersteld dat ook online vrouwelijke politici vaker seksuele opmerkingen krijgen dan mannelijke politici. Dit resulteert in de volgende hypothesen:

H2a: Vrouwelijke ministers krijgen vaker dan mannelijke ministers op hun Facebookposts comments waarin ze onderdrukt worden.

H2b: Vrouwelijke ministers worden vaker negatief beoordeeld op basis van gendergerelateerde stereotypen in comments onder Facebookposts dan mannelijke ministers.

H2c: Vrouwelijke ministers krijgen vaker te kampen met seksualisering in comments onder Facebookposts dan mannelijke ministers.

Ten derde wordt onderzocht of er een verband is tussen de mate waarin politici haatcomments krijgen op Facebookposts en de mate waarin ze seksistische comments krijgen. Aangezien seksistische comments een vorm zijn van haatcomments wordt er verwacht dat er een sterk positief verband is tussen beide.

H3: Er is een positief verband tussen het aantal haatcomments dat ministers krijgen en het aantal seksistische comments.

Ten vierde zal er worden gekeken naar de afzenders van de haatcomments op de Facebookposts en onderzocht worden of er meer mannen of vrouwen zijn die haatcomments posten en of er ook een verband is tussen het gender van de politicus/politica in kwestie. Uit de literatuur blijkt dat mannen in het algemeen vaker haatcomments posten en deze ook minder snel verwijderd worden, dus er wordt verwacht dat dit ook op Facebookposts van politici zo is (Masullo Chen, 2017; Herring, 2003; Nguyen et al., 2008; Wilhelm & Joeckel, 2019). Over het verband tussen het gender van de afzender en het gender van de ontvanger is nog geen basis gelegd in de huidige literatuur, maar aangezien haatcomments vaker gericht zijn naar een out-group kan verwacht worden dat deze sneller geplaatst worden bij een Facebookpost van iemand van het tegenovergestelde gender (Wilhelm & Joeckel, 2019). Dit resulteert in de volgende hypothesen:

H4: Haatcomments op Facebookposts van ministers komen meer van mannen dan van vrouwen.

H5: Haatcomments op Facebookposts van ministers komen meer van personen met het tegenovergestelde gender als dat van de minister in kwestie.

Ten vijfde wordt dit ook specifiek onderzocht voor de seksistische comments. Aangezien vrouwen over het algemeen meer last hebben van seksistische comments (Duggan, 2017) en deze logischerwijze sneller geplaatst worden door iemand van het tegenovergestelde gender, wordt verwacht dat seksistische comments op Facebookposts van politici over het algemeen meer afkomstig zijn van mannen dan van vrouwen. Hieruit vloeien volgende hypothesen voort:

H6: Seksistische comments op Facebookposts van ministers komen meer van mannen dan van vrouwen.

H7: Seksistische comments op Facebookposts van ministers komen meer van personen met het tegenovergestelde gender als dat van de minister in kwestie.

3. Methode

De opgestelde hypothesen zullen getoetst worden aan de hand van een kwantitatieve inhoudsanalyse. Deze sectie beschrijft de methodologische keuzes die gemaakt werden om tot een steekproef te komen.

3.1 Case

De case studie dat dit onderzoek omvat bestaat uit twee luiken. Enerzijds worden de Nederlandstalige ministers en staatssecretarissen van de huidige Federale regering van België onderzocht, regering De Croo I. Anderzijds worden de ministers van de Vlaamse regering, de regering Jambon I, meegenomen in het onderzoek. Om deze paper vlot leesbaar te maken zal er geen onderscheid gemaakt worden tussen staatssecretarissen en ministers en zullen beide gewoon vervat worden onder de noemer van minister. De cases zijn gekozen omwille van twee redenen. Ten eerste wordt er geopteerd voor ministers omdat dit het hoogste niveau van politiek engagement is. Dit zijn daarom vaak de meest bekende politici van België. In De Grote Peiling van Het Laatste Nieuws, VTM nieuws, RTL en Le Soir (2020) zien we duidelijk dat de leden van de huidige regeringen meteen naar de top springen in de rangschikking van populaire politici, terwijl de leden van de vorige regeringen over het algemeen dalen in de rangschikking. Ten tweede is er in de huidige federale regering een gelijke verhouding van het aantal mannen ten opzichte van het aantal vrouwen, wat interessant is voor het onderzoek, om de vergelijking te maken tussen mannen en vrouwen.

Aangezien deze paper geschreven wordt in het Nederlands zullen enkel de Nederlandstalige politici van de federale regering meegenomen worden in het onderzoek. Concreet betreft het dus: Alexander De Croo, Vincent Van Peteghem, Frank Vandenbroucke, Vincent Van Quickenborne, Sammy Mahdi, Petra De Sutter, Annelies Verlinden, Meryame Kitir, Tinne Van der Straeten, Eva De Bleeker. Daarnaast worden ook de politici van de Vlaamse regering meegenomen, namelijk: Jan Jambon, Ben Weyts, Bart Somers, Wouter Beke, Matthias Diependaele, Benjamin Dalle, Hilde Crevits, Zuhail Demir en Lydia Peeters. Tabel 1 geeft een uiteenzetting van de partijen waartoe de ministers behoren, hun genderidentiteiten en de populariteit op Facebook, aan de hand van de hoeveelheid likes dat hun Facebookpagina heeft.

Tabel 1

Vlaamse ministers Federale regering

Politicus/politica	Partij	Gender	Likes op Facebookpagina
Alexander De Croo	Open VLD	Man	81.251
Annelies Verlinden	CD&V	Vrouw	5.125
Eva De Bleeker	Open VLD	Vrouw	6.722
Frank Vandenbroucke	Vooruit	Man	16.758
Meryame Kitir	Vooruit	Vrouw	15.935
Petra De Sutter	Groen	Vrouw	34.464
Sammy Mahdi	CD&V	Man	19.848
Tinne Van der Straeten	Groen	Vrouw	14.689
Vincent Van Peteghem	CD&V	Man	4.217
Vincent Van Quickenborne	Open VLD	Man	12.427

Opmerking: De Vlaamse ministers van de huidige Federale regering: De Croo I. De likes op de Facebookpagina's zijn deze op 16 mei 2021.

Tabel 2

Ministers Vlaamse regering

Politicus/politica	Partij	Gender	Likes op Facebookpagina
Bart Somers	Open VLD	Man	23.970
Ben Weyts	N-VA	Man	87.335
Benjamin Dalle	CD&V	Man	7.239
Hilde Crevits	CD&V	Vrouw	33.590
Jan Jambon	N-VA	Man	79.026
Lydia Peeters	Open VLD	Vrouw	9.791
Matthias Diependaele	N-VA	Man	44.571
Wouter Beke	CD&V	Man	26.629
Zuhal Demir	N-VA	Vrouw	99.721

Opmerking: De ministers van de huidige Vlaamse regering: Jambon I. De likes op de Facebookpagina's zijn deze op 16 mei 2021.

3.2 Facebook

Dit onderzoek baseert zich op het sociale mediaplatform 'Facebook', omwille van een aantal factoren. Ten eerste is Facebook in België nog steeds het populairste sociale mediakanaal en wordt het gebruikt door de breedste laag van de bevolking. Er zijn mensen van alle leeftijden, genderidentiteiten, politieke achtergronden, en sociale standen terug te vinden. Facebook is daarom het kanaal waar 'de gemiddelde Belg' zich het meest bevindt, in vergelijking met meer nichekanalen zoals Twitter (Vromant, 2020). Ten tweede is het bij Facebook ook verplicht om je officiële naam te gebruiken en is het in theorie onmogelijk om anonieme comments te plaatsen. Dit is volgens The Post Online (2015) dan ook het beste platform om de nadelen tegen te gaan die anonimiteit met zich meebrengt, zoals het plaatsen van haatdragende comments. Ten derde worden comments op Facebook automatisch gerangschikt volgens de filter 'relevante opmerkingen', wat inhoudt dat de opmerkingen met de meeste likes eerst verschijnen, en dus niet chronologisch (Mosseri, 2018). Hierdoor is het meteen duidelijk welke opinies populair zijn en gesteund worden door andere gebruikers.

Er zijn ook nadelen verbonden aan het gebruiken van Facebook, die belangrijk zijn om mee te nemen in het onderzoek. Ten eerste kan het een nadeel zijn dat anonimiteit onmogelijk gemaakt wordt en alles op Facebook heel openbaar is. Dit kan namelijk een negatieve impact hebben op de verscheidenheid aan opinies en diversiteit van het platform (Gearhart & Zhang, 2014; Miyata, Yamamoto & Ogawa, 2015). Het feit dat alles onder eigen naam gepost dient te worden, gaat het online disinhibition effect tegen, waardoor er wellicht minder haatcomments en seksistische comments geplaatst zullen worden dan op andere sociale mediakanalen (Foxman & Wolf, 2013; Rowe, 2015; Santana, 2014). Beperking van de anonimiteit zorgt dus enerzijds voor een stijging van de kwaliteit, maar anderzijds voor een daling van de kwantiteit van de comments (Hille & Bakker, 2014). Dit argument 'tegen' het gebruiken van Facebook als medium is echter gemakkelijk te weerleggen, aangezien er nog heel veel nepprofielen circuleren op Facebook, wat dus duidelijk maakt dat het niet zo moeilijk is om toch een anoniem profiel te creëren. Ten tweede is het op Facebook ook heel gemakkelijk om bepaalde opmerkingen te verwijderen of verbergen, waardoor er oorspronkelijk hoogstwaarschijnlijk veel meer haatdragende en seksistische opmerkingen geplaatst zijn dan we nu nog kunnen waarnemen. Ten derde is het automatisch rangschikken

volgens populariteit ook nadelig, omdat het een fout beeld kan geven. Zo is een comment met veel likes populair, maar die likes kunnen ook allemaal boze emoji's zijn, die net aantonen dat men het eigenlijk niet eens is met de Facebookcomment. Dat is niet altijd duidelijk op het eerste zicht, dus het is belangrijk om er niet zomaar vanuit te gaan dat een comment met veel likes ook de facto populair is.

3.3 Procedure

Er wordt gewerkt met comments op Facebookposts van de Nederlandstalige ministers en staatssecretarissen van de huidige federale regering, De Croo I, en van de ministers van de Vlaamse regering, Jambon I. Daar de eedaflegging van de federale regering plaatsvond op 1 oktober 2020, en enkele nieuwe ministers toen ook pas actief werden op Facebook, zal dit onderzoek posts meenemen vanaf die dag. Omwille van beperkingen in tijd en middelen van dit onderzoek zal er tevens een limiet gezet worden op het aantal posts en het aantal comments die meegenomen worden in de steekproef. Concreet nemen we de eerste 8 posts die geplaatst zijn vanaf de start van de federale regering (1 oktober 2020). Gemiddeld hadden de posts 213 comments, met een minimum van 2 bij Benjamin Dalle en een maximum van 3968 bij Matthias Diependaele. Van al deze comments worden telkens de eerste 15 Nederlandstalige comments meegenomen. Niet elke post had echter 15 comments, waardoor de steekproef op een totaal van 1922 comments kwam. Ten eerste werden hier de comments met 0 woorden uitgefilterd (e.g., een comment met enkel emoji's), daar deze niet relevant zijn voor dit onderzoek. Ten tweede werden ook de comments van afzenders waarbij het gender 'onbekend' was verwijderd. Dit waren menigmaal comments van Facebookpagina's of anonieme profielen, tevens niet relevant. Na het toepassen van deze filters restte een uiteindelijke steekproef van 1847 comments. Aangezien Facebook verschillende mogelijkheden aanbiedt om de comments te rangschikken wordt ook hier een keuze in gemaakt. De filter 'relevante opmerkingen' zal gebruikt worden omwille van het feit dat dan de comments met de meeste likes bovenaan verschijnen, wat aantoont dat deze het meest geapprecieerd en gesteund worden door de gebruikers (Hayes et al., 2016; Levorashka, Utz, & Ambros, 2016; Lowe-Calverley & Grieve, 2018). Daarnaast zijn er ook verschillende niveaus in het plaatsen van opmerkingen; er kunnen namelijk ook opmerkingen op een opmerking gegeven worden, dus een opmerking van tweede graad. In dit onderzoek zullen enkel de opmerkingen van eerste graad meegenomen worden, aangezien opmerkingen van de tweede

graad wellicht niet meer gericht zijn naar de politicus in kwestie, maar eerder naar andere gebruikers toe en dus irrelevant in de kader van dit onderzoek.

3.4 Steekproef

Door het toepassen van de hierboven beschreven procedure bekomen we een steekproef van comments op 152 Facebookposts (N=1847). De verhoudingen per minister worden weergegeven in onderstaande tabel. Er zijn dus in totaal 64 posts van vrouwelijke politici (N=775) en 88 posts van mannelijke politici (N=1072). Het gemiddelde aantal comments per post meegenomen in dit onderzoek is 12. Voor zowel vrouwelijke politici als mannelijke politici is het gemiddelde ook 12.

Voor het genereren en verzamelen van de Facebookposts wordt het programma CrowdTangle gebruikt. Vervolgens zijn de comments gecodeerd via Qualtrics. De analyse van de resultaten gebeurt tot slot via IBM SPSS Statistics 27.

Tabel 3

Aantal comments per politicus in steekproef

Politicus/politica	Aantal comments in steekproef
Alexander De Croo	116
Annelies Verlinden	109
Bart Somers	107
Ben Weyts	116
Benjamin Dalle	34
Eva De Bleeker	77
Frank Vandenbroucke	119
Hilde Crevits	96
Jan Jambon	107
Lydia Peeters	44
Matthias Diependaele	102
Meryame Kitir	116
Petra De Sutter	119

Politicus/politica	Aantal comments in steekproef
Sammy Mahdi	116
Tinne Van der Straeten	98
Vincent Van Peteghem	63
Vincent Van Quickenborne	87
Wouter Beke	104
Zuhail Demir	117
Totaal	1847
Gemiddelde	97

Opmerking: Deze tabel geeft het aantal comments weer dat per minister meegenomen zijn in het onderzoek.

3.5 Codeboek

3.5.1 Opbouw codeboek

Het codeboek dat in deze paper gebruikt wordt, is vertrokken van de eerder besproken definitie van seksisme. De verscheidene hypothesen zullen getoetst worden aan de hand van enkele variabelen, gebaseerd op voorgaande onderzoeken omtrent seksisme en online haat. Eerst wordt er vanuit een algemene visie op online haat gekeken naar het verschil tussen mannelijke en vrouwelijke politici, gevolgd door een meer specifieke focus op online seksisme als deelaspect van online haat. Daarna wordt er gekeken naar het verband tussen het gender van de afzender van de comment en het gender van de minister.

Allereerst bevat het codeboek enkele vragen omtrent de minister die de post geplaatst heeft, gevolgd door enkele vragen over de post zelf. De lengte van de post wordt gecodeerd alsook het aantal comments en of er al dan niet een afbeelding of video aanwezig is waar de minister wel of niet op staat. Vervolgens zijn er algemene vragen over de comment zelf, namelijk de lengte en het aantal likes.

De eerste hypothese wordt getoetst aan de hand van twee variabelen, gebaseerd op het codeboek van Isbister et al (2018). Ten eerste wordt er gevraagd of er in de comment scheldwoorden stonden. Ten tweede onderzoeken we of er bedreigingen geuit werden naar

de minister in kwestie. Deze bedreigingen worden opgesplitst in algemeen of persoonlijk enerzijds en impliciet of expliciet anderzijds. De tweede hypothese wordt bevraagd aan de hand van de definitie van seksisme: seksisme is het onderdrukken van individuen op basis van gender (paternalisme), het negatief beoordelen van het individu op basis van gendergerelateerde stereotypen (gender differentiatie) en het seksualiseren van een individu (seksualisering). De verschillende variabelen om deze hypothesen te toetsen zijn dus de volgende: paternalisme, genderdifferentiatie en seksualisering. Deze zijn gebaseerd op het onderzoek van Jha & Mamidi (2017). Het al dan niet aanwezig zijn van paternalisme wordt bevraagd op drie manieren. Ten eerste kijkt men naar het kleinerend aanspreken van de minister in kwestie met gendergerelateerde termen. Ten tweede bekijkt men of de minister aangesproken wordt op een formele of een informele manier. Ten derde onderzoekt men of de minister gezien wordt als een kwetsbaar persoon. Om de genderdifferentiatie te bestuderen bevragen we of er gebruik gemaakt wordt van gendergerelateerde stereotypen en of het individu daar positief of negatief door beoordeeld wordt. Tot slot wordt de variabele seksualisering behandeld op basis van het voorkomen van complimenten aan de hand van het uiterlijk en scheldwoorden op basis van het gender van de minister in kwestie. De derde hypothese onderzoekt het verband tussen haatcomments en seksistische comments, waarvoor geen extra variabelen dienen te worden toegevoegd. De vierde tot en met zevende hypothese worden getoetst aan de hand van het gender van de afzender, bepaald op basis van de naam en profielfoto. Voor de doeleinden van dit onderzoek zal enkel gewerkt worden met 'man' en 'vrouw'. Indien er twijfel is dient 'onbekend' aangeduid te worden en indien het gender niet in deze categorieën past dient 'andere' aangeduid te worden.

3.5.2 Krippendorff's alpha

Om het codeboek te optimaliseren en de betrouwbaarheid ervan te meten werd de intercodeursbetrouwbaarheid berekend aan de hand van een steekproef van 14 posts en per post 15 comments (N=210). Deze werden dubbel gecodeerd, door Laura Spruyt en Zoë Debbaut. Deze steekproef komt overeen met 11.34 % van de gehele dataset (N=1847). In SPSS werd vervolgens de Krippendorff's alpha berekend voor de relevante variabelen. Op basis van deze test werden nog enkele aanpassingen gedaan aan het codeboek, wat na een nieuwe ronde coderen resulteerde in onderstaande Krippendorff's alpha-scores. Er werd een ondergrens van 65% gehanteerd om deze scores te beoordelen. Bij vraag 15 en vraag 20 zijn

de Krippendorff's alpha scores aan de lage kant, maar er was slechts bij één antwoord een verschil tussen beide codeurs, waardoor besloten is om deze toch te behouden en met deze versie van het codeboek verder te gaan. Het codeboek bevindt zich in appendix A.

Tabel 4

Krippendorff's alpha

Variabele	Krippendorff's alpha
V7: lengte_post	0.9998
V8: aantal_comments	1.0000
V9: visual	0.9903
V10: politicus_op_visual	1.0000
V11: lengte_comment	0.9996
V12: likes_comment	0.9989
V13: scheldwoord	0.8152
V14: bedreiging_algemeen_persoonlijk	0.7985
V15: bedreiging_impliciet_expliciet	0.6651
V16: kleinerende_term_gender	0.8551
V17: aanspreking	0.9220
V18: kwetsbaar	0.7981
V19: stereotypen	0.7981
V20: beoordeling_stereotypen	0.6637
V21: opmerking_uiterlijk	0.9579
V22: scheldwoord_gender	1.0000
V23: gender_afzender	0.8902

Opmerking: deze tabel geeft de Krippendorff's alpha weer van de relevante variabelen.

3.5.3 Variabelen

Deze sectie geeft een overzicht van alle variabelen en de operationalisering ervan. Niet alle variabelen zijn individueel meegenomen in de analyse; sommige variabelen werden samengenomen of slechts meegenomen indien een bepaalde waarde aangenomen werd. Voor de volledigheid worden ze wel allemaal meegegeven in onderstaande tabel.

Tabel 5

Beschrijving variabelen

Variabele	Beschrijving
V1 = naam_politicus	Een nominale variabele met 19 niveaus, namelijk de tien Vlaamse ministers uit de Federale regering en de negen ministers uit de Vlaamse regering.
V2 = gender_politicus	Een nominale variabele met vier niveaus: 'man', 'vrouw', 'andere' en 'onbekend'. Deze variabele geeft het gender van de politicus/politica die de post plaatste weer.
V3 = partij_politicus	Een nominale variabele met vijf niveaus: 'CD&V', 'Groen', 'N-VA', 'Open VLD' en 'Vooruit'.
V4 = linksepartij	Een nominale variabele met de waarden '0' en '1'. Deze is 0 indien de politicus behoort tot CD&V, N-VA of Open VLD. De variabele is 1 indien de politicus behoort tot Groen of Vooruit.
V5 = centrumpartij	Een nominale variabele met de waarden '0' en '1'. Deze is 0 indien de politicus behoort tot Groen, Vooruit, N-VA of Open VLD en 1 indien de politicus behoort tot CD&V.
V6 = rechtsepartij	Een nominale variabele met de waarden '0' en '1'. Deze is 0 indien de politicus behoort tot Groen, Vooruit of CD&V en 1 indien de politicus behoort tot N-VA of Open VLD.
V7 = ID_post	Een interval variabele die het nummer van de post aangeeft. Het is een getal binnen een interval van 1 tot 152.
V8 = ID_comment	Een interval variabele die het nummer van de comment aangeeft. Het is een getal binnen een interval van 1 tot 1847.
V9 = lengte_post	Een ratio variabele die de lengte van de Facebookpost aangeeft.
V10 = aantal_comments	Een ratio variabele die het aantal comments op de Facebookpost aangeeft.
V11 = visual	Een nominale variabele met drie niveaus: 'een afbeelding', 'een video' en 'geen visual'. Deze variabele geeft aan of de Facebookpost al dan niet een visual bevat.
V12 = politicus_op_visual	Een nominale variabele met drie niveaus: 'ja', 'nee' en 'geen visual'. Deze variabele geeft aan of de politicus/politica in kwestie zelf te zien was op de visual.
V13 = lengte_comment	Een ratio variabele die de lengte van de comment aangeeft.

Variabele	Beschrijving
V14 = likes_comment	Een ratio variabele die het aantal likes op de comment aangeeft.
V15 = scheldwoord	Een nominale variabele met twee niveaus: 'ja' en 'nee'. Deze variabele geeft aan of er al dan niet een scheldwoord in de comment staat.
V16 = bedreiging_algemeen_persoonlijk	Een nominale variabele met drie niveaus: 'algemeen', 'persoonlijk' en 'geen bedreiging'. Deze variabele geeft aan welk soort bedreiging er in de comment staat.
V17 = bedreiging_impliciet_expliciet	Een nominale variabele met drie niveaus: 'impliciet', 'expliciet' en 'geen bedreiging'. Deze variabele geeft aan welk soort bedreiging er in de comment staat.
V18 = bedreiging	Een nominale variabele met twee waarden: '0' en '1'. De variabele is 1 indien 'bedreiging_algemeen_persoonlijk' = 1 of 'bedreiging_impliciet_expliciet' = 1.
V19 = kleinerende_term_gender	Een nominale variabele met twee niveaus: 'ja' en 'nee'. Deze variabele geeft aan of er al dan niet een kleinerende term in de comment staat die betrekking heeft op gender.
V20 = aanspreking	Een nominale variabele met drie niveaus: 'informeel', 'formeel' en 'geen aanspreking'. Deze variabele geeft aan op welke manier de politicus/politica in de comment aangesproken wordt.
V21 = aanspreking_informeel	Een nominale variabele met twee waarden: '0' en '1'. De variabele is 1 indien aanspreking = informeel.
V22 = kwetsbaar	Een nominale variabele met twee niveaus: 'ja' en 'nee'. Deze variabele geeft aan of de politicus/politica in de comment op een kwetsbare manier gezien wordt.
V23 = stereotypen	Een nominale variabele met twee niveaus: 'ja' en 'nee'. Deze variabele geeft aan of er een stereotype gebruikt wordt in de comment.
V24 = beoordeling_stereotypen	Een nominale variabele met vier niveaus: 'negatief', 'neutraal', 'positief' en 'niet beoordeeld'. Deze variabele geeft aan of en op welke manier de politicus/politica in de comment beoordeeld wordt aan de hand van een stereotype.
V25 = stereotype_negatief	Een nominale variabele met twee waarden, '0' en '1', die aangeeft wanneer een minister negatief beoordeeld wordt aan de hand van een stereotype.
V26 = opmerking_uiterlijk	Een nominale variabele met vier niveaus: 'negatief', 'neutraal', 'positief' en 'geen opmerking'. Deze variabele geeft aan of en op welke manier er een opmerking in de comment staat over het uiterlijk van de politicus/politica.

Variabele	Beschrijving
V27 = scheldwoord_gender	Een nominale variabele met twee niveaus: 'ja' en 'nee'. Deze variabele geeft aan of er een scheldwoord rond gender in de comment staat.
V28 = gender_afzender	Een nominale variabele met vier niveaus: 'man', 'vrouw', 'andere' en 'onbekend'. Deze variabele geeft het gender van de afzender van de comment weer.
V29 = haatcomment	Een nominale variabele met twee waarden: '0' en '1'. De variabele is 1 indien 'scheldwoord' = 1 of 'bedreiging' = 1. Indien beide de waarde 0 aannemen is 'haatcomment' 0.
V30 = onderdrukking	Een nominale variabele met twee waarden: '0' en '1'. De variabele is 1 indien 'kleinerende_term_gender' = 1 of 'aanspreking_informeel' = 1 of 'kwetsbaar' = 1. Indien alle drie de variabelen de waarde 0 aannemen is 'onderdrukking' 0.
V31 = uiterlijk	Een nominale variabele met twee waarden: '0' en '1'. De variabele is 1 indien er een opmerking gegeven werd over het uiterlijk van de minister (negatief, neutraal of positief). Anders is deze 0.
V32 = seksualisering	Een nominale variabele met twee waarden: '0' en '1'. De variabele is 1 indien 'uiterlijk' = 1 of 'scheldwoord_gender' = 1. Anders is 'seksualisering' 0.
V33 = seksistisch	Een nominale variabele met twee waarden: '0' en '1'. De variabele is 1 indien 'onderdrukking' = 1, 'stereotypen' = 1 of 'seksualisering' = 1. Anders krijgt 'seksistisch' de waarde 0.
V34 = andergender	Een nominale variabele met twee waarden: '0' en '1'. De variabele is 0 indien 'gender_afzender' =/= 'gender_politicus' en is 1 indien 'gender_afzender' = 'gender_politicus'.
V35 = federaleregering	Een nominale variabele met twee waarden: '0' en '1'. De variabele is 0 indien de minister zetelt in de Vlaamse regering en 1 indien de minister zetelt in de Federale regering.

4. Resultaten

De resultatensectie beschrijft de belangrijkste bevindingen van dit onderzoek aan de hand van analyses uitgevoerd in SPSS. Er wordt steeds met een significantieniveau α van .05 gewerkt om de resultaten te interpreteren en de hypothesen te toetsen.

4.1 Haatcomments naar vrouwelijke en mannelijke ministers

Allereerst wordt een analyse uitgevoerd met betrekking tot haatcomments en het verband met het gender van de minister naar wie de haatcomment gericht is. Volgende hypothese wordt getoetst:

Hypothese 1: Vrouwelijke ministers krijgen meer haatcomments op Facebookposts dan mannelijke ministers.

4.1.1 Hypothese 1

Om te beoordelen of een comment gecategoriseerd kan worden als een haatcomment werden twee variabelen getoetst: 'scheldwoord' en 'bedreiging'. De variabele 'scheldwoord' spoort comments op waarin een scheldwoord staat dat gericht is naar de minister in kwestie. De variabele 'bedreiging' bekijkt of er een bedreiging geuit werd naar de minister. Deze bedreiging kan algemeen of persoonlijk zijn en impliciet of expliciet. In de analyse zijn alle vormen van bedreigingen samen genomen onder dezelfde variabele en werd er niet dieper ingegaan op de manier waarop de bedreiging zich uitte.

Voor beide afhankelijke variabelen wordt een kruistabel opgesteld (zie appendix B) met de onafhankelijke variabele 'gender_politicus' om te toetsen of er een verband is tussen beide variabelen en hoe sterk dit verband is. Vervolgens wordt er een lineaire regressie uitgevoerd tussen beide variabelen, om de richting van het verband te bepalen. Tot slot wordt er een nieuwe variabele 'haatcomments' gecreëerd die de variabelen 'scheldwoord' en 'bedreiging' samen neemt om te bepalen of een comment al dan niet een haatcomment is. Op basis van een kruistabel en een lineaire regressie tussen 'haatcomment' en 'gender_politicus' zal de eerste hypothese aangenomen of verworpen worden. Tot slot wordt er via een meervoudige regressie gekeken welke andere factoren, naast eventueel het gender van de minister, het krijgen van haatcomments beïnvloeden.

Variabele 'scheldwoord'

Bij mannelijke ministers bevat in deze steekproef 7.09% (76/1072) van de comments een scheldwoord. Voor vrouwelijke ministers bedraagt dit slechts 2.71% (21/775). De kruistabel toont een significant verband ($p=.000 < .05$) met bijhorende Cramer's V van .097. Dit wijst op

een zwak significant verband tussen de variabelen 'scheldwoord' en 'gender_politicus'. Om dit verband verder te onderzoeken wordt een regressie uitgevoerd.

Tabel 6

Output regressie 'scheldwoord' en 'gender_politicus'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: scheldwoord					
Adjusted R2 = .009					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.071	.007		10.449	.000
Gender_politicus	-.044***	.010	-.097	-4.182	.000
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Deze regressie bevestigt het significant verband tussen de variabelen 'scheldwoord' en 'gender_politicus' ($p=.000 < .05$). De coëfficiënt bij 'gender_politicus' is -.044, wat er op wijst dat vrouwelijke ministers 4.4% significant minder scheldwoorden krijgen in Facebookcomments dan mannelijke ministers.

Variabele 'bedreiging'

Tabel 7

Output regressie 'bedreiging' en 'gender_politicus'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: bedreiging					
Adjusted R2 = .001					
Variabelelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.14	.003		4.542	.000
Gender_politicus	-.009	.005	-.043	-1.857	.063
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Bij mannelijke ministers bevat in deze steekproef 1.40% (15/1072) van de comments een bedreiging. Voor vrouwelijke ministers bedraagt het aantal bedreigende comments 0.52% (4/775). De kruistabel toont geen significant verband ($p=.063 > .05$) tussen de variabelen 'bedreiging' en 'gender_politicus'. Dit wordt bevestigd in bovenstaande regressie, waar de p-

waarde ook niet wijst op een significant verband tussen het gender van de minister en het krijgen van comments met bedreigingen in. Vrouwelijke ministers krijgen dus niet significant meer comments met bedreigingen dan mannelijke ministers.

Variabele 'haatcomment'

Bij mannelijke ministers is in deze steekproef 8.12% (87/1072) van de comments een haatcomment. Voor vrouwelijke ministers bedraagt het aantal haatcomments 3.23% (25/775). De kruistabel toont een significant verband tussen de variabelen 'haatcomment' en 'gender_politicus' ($p=.000 < .05$) met een Cramer's V van .101. Dit wijst op een zwak verband tussen het gender van de minister in kwestie en het krijgen van haatcomments op Facebookposts. Een regressie toont de richting van dit verband.

Tabel 8

Output regressie 'haatcomment' en 'gender_politicus'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: haatcomment					
Adjusted R2 = .010					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.081	.007		11.185	.000
Gender_politicus	-.049***	.011	-.101	-4.365	.000
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Op basis van de regressie kan afgeleid worden dat er een negatief verband is tussen 'gender_politicus' en 'haatcomment', waarbij man als referentiecategorie werd gezien. Met andere woorden: vrouwelijke ministers krijgen 4.9% minder haatcomments dan mannelijke ministers. Daarmee wordt hypothese 1 verworpen.

4.1.2 Wat beïnvloedt het krijgen van haatcomments?

In deze sectie wordt een extra regressie uitgevoerd om te bekijken welke factoren, bovenop het gender van de minister, beïnvloeden in welke mate een minister haatcomments krijgt op Facebook. In dit model zijn de volgende afhankelijke variabelen daarom meegenomen: het gender van de minister (gender_politicus), het gender van de afzender (gender_afzender), de situering op de links-rechtsschaal van de partij waartoe de minister behoort (linksepartij,

centrumpartij, rechtsepartij), in welke regering de minister zetelt (federaleregering), of er een visual toegevoegd is aan de post (visual) en of de minister zelf op de visual staat (politicus_op_visual).

Tabel 9

Output regressie 'haatcomment' en 'gender_politicus', 'gender_afzender', 'visual', 'politicus_op_visual', 'federaleregering', 'linksepartij', 'rechtsepartij'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: haatcomment					
Adjusted R2 = .030					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.072	.018		3.946	.000
Gender_politicus	-.041***	.012	-.085	-3.414	.001
Gender_afzender	-.059***	.011	-.123	-5.275	.000
Visual	.005	.037	.003	.133	.895
Politicus_op_visual	.019	.015	.032	1.249	.212
Federaleregering	.005	.014	.011	.387	.699
Linksepartij	-.005	.017	-.009	-.288	.774
Rechtsepartij	.039**	.01	.081	2.856	.004
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Gender minister

Het gender van de minister heeft een significante invloed op het krijgen van haatcomments ($p=.001 < .05$). Dit bevestigt wat reeds gevonden werd in de enkelvoudige regressies in sectie 4.1.1. Het enkelvoudige model had een verklaringswaarde van .010 en dit meervoudige model van .030 , waaruit blijkt dat er nog andere factoren meespelen dan enkel het gender van de minister en dat het krijgen van haatcomments daardoor beïnvloed wordt, zoals bijvoorbeeld de partij waartoe de minister behoort of het gender van de afzender.

Gender afzender

In totaal kwamen 920 comments van mannen en 927 van vrouwen. Voor haatcomments specifiek was dit in deze steekproef 75.00% (84/112) van de haatcomments van mannen en 25.00% (28/112) van vrouwen. Het gender van de afzender heeft een invloed op het krijgen van haatcomments, daar er een significant verband terug te vinden is tussen beide variabelen ($p=.000 < .05$). Dit wordt nog uitgebreid besproken in sectie 4.4.1.

Regering

Er is geen significant verband tussen de regering waartoe de minister behoort en het krijgen van haatcomments. Ministers van de Federale regering krijgen dus niet beduidend meer/minder haatcomments dan ministers van de Vlaamse regering.

Visual

Er is geen significant verband tussen het toevoegen van een visual aan de post en het krijgen van seksistische comments ($p=.895 > .05$). Het al dan niet toevoegen van een visual waar de minister in kwestie zelf op staat heeft ook geen invloed. Er is dus geen significant verband tussen het krijgen van haatcomments en het plaatsen van een foto of video waar je zelf opstaat.

Partij

Om te bekijken in hoeverre de partij waartoe de minister behoort een invloed heeft op het krijgen van haatcomments op Facebook worden de partijen samengenomen op basis van hun situering op de links-rechtsschaal. Vooruit en Groen worden beide als linkse partijen gezien, CD&V als centrumpartij en Open VLD en N-VA als rechtse partijen. Om problemen met multicollineariteit te omzeilen en toch alle onderlinge verbanden te kunnen bestuderen, dient er een dummyvariabele uit het model gelaten te worden. In de regressie is ervoor gekozen om linkse partijen en rechtse partijen te vergelijken met centrumpartijen om zo de extremere partijen te vergelijken met een middenmaat. In de regressie wordt 'centrumpartij' dus uit het model gelaten. Op basis van deze regressie kunnen we besluiten dat er een significant verband is tussen het krijgen van haatcomments en de ideologie van de partij waartoe de minister behoort. Zo krijgen ministers van rechtse partijen 3.9% meer haatcomments dan ministers van centrumpartijen. Ministers van linkse partijen krijgen niet significant meer of minder

haatcomments dan ministers van centropartijen. Omdat het toch ook interessant kan zijn om linkse en rechtse partijen onderling te vergelijken en om tevens dieper in te gaan op de partijen specifiek is nog een ANOVA-test uitgevoerd met de variabele 'partij_politicus'. Daardoor kunnen er ook conclusies getrokken worden op basis van de individuele partijen, bovenop de verschillen tussen rechts, links en centrum.

Tabel 10

Output ANOVA 'haatcomment' en 'partij_politicus'

N= 1847				
Afhankelijke variabele: haatcomment				
(I) Partij_ politicus	(J) Partij_ politicus	Mean difference (I-J)	Std. Error	Sig.
CD&V	Groen	.01180	.01911	1.000
	N-VA	-.01490	.01530	1.000
	Open VLD	-.07399***	.01539	.000
	Vooruit	.02278	.01859	1.000
Groen	CD&V	-.01180	.01911	1.000
	N-VA	-.02670	.01962	1.000
	Open VLD	-.08580***	.01969	.000
	Vooruit	.01098	.02227	1.000
N-VA	CD&V	.01490	.01530	1.000
	Groen	.02670	.01962	1.000
	Open VLD	-.05190**	.01602	.002
	Vooruit	.03786	.01911	.488
Open VLD	CD&V	.07399***	.01539	.000
	Groen	.08580***	.01969	.000
	N-VA	.05190**	.01602	.002
	Vooruit	.09678***	.01918	.000
Vooruit	CD&V	-.02278	.01859	1.000
	Groen	-.01098	.02227	1.000
	N-VA	-.03786	.01911	.488
	Open VLD	-.09678***	.01918	.000
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'				

Uit deze analyse blijkt dat er significante verschillen zijn in het krijgen van haatcomments tussen de verschillende partijen. Op basis van deze ANOVA-test zien we dat ministers van Open VLD significant meer haatcomments krijgen dan ministers van andere partijen. In de regressie zagen we reeds dat rechtse partijen meer haatcomments krijgen dan centropartijen, maar dit verband is dus enkel terug te vinden voor Open VLD. Als we

vergelijken met CD&V, een centropartij, zien we dat ministers van Open VLD 7.4% meer haatcomments krijgen dan ministers van CD&V. Ten opzichte van N-VA, een andere rechtse partij, krijgen ministers van Open VLD 5.19% meer haatcomments. Ook in vergelijking met linkse partijen is er een significant verschil. Ministers van Groen krijgen 1.1% minder haatcomments en ministers van Vooruit zelfs 9.68% minder.

Op basis van deze resultaten is er dus duidelijk een verschil tussen het krijgen van haatcomments bij ministers van de verschillende partijen. Om te kunnen verklaren waarom het aantal haatcomments voor ministers van Open VLD hoger ligt dan bij de andere partijen is diepgaander onderzoek nodig.

4.2 Seksistische comments naar vrouwelijke en mannelijke ministers

De tweede analyse tracht een antwoord te bieden op de hoofdonderzoeksvraag, die onderzocht wordt aan de hand van de tweede hypothese. Deze luidt als volgt:

Hypothese 2: Vrouwelijke ministers krijgen meer seksistische comments op Facebookposts dan mannelijke ministers.

Het bepalen of een comment al dan niet seksistisch is, gebeurt op basis van drie elementen: het onderdrukken van de minister, het negatief beoordelen van de minister aan de hand van stereotypen en het seksualiseren van de minister. Dit resulteert in drie deelhypothesen die eerst afzonderlijk getoetst zullen worden. Vervolgens wordt er een nieuwe variabele 'seksistisch' aangemaakt die alle drie de elementen bevat om zo een algemeen verband tussen gender en seksistische comments te onderzoeken. Tot slot wordt er via een meervoudige regressie gekeken welke andere factoren, naast eventueel het gender van de minister, het krijgen van seksistische comments beïnvloeden.

4.2.1 Hypothese 2a

De eerste deelhypothese betreft het onderdrukt worden van ministers. Hiervoor wordt volgende hypothese getoetst:

Hypothese 2a: Vrouwelijke ministers krijgen vaker dan mannelijke ministers op hun Facebookposts comments waarin ze onderdrukt worden.

Comments waarin de minister in kwestie onderdrukt wordt, worden gekenmerkt aan de hand van drie variabelen: 'kleinderende_term_gender', 'aanspreking_informeel' en 'kwetsbaar'. Van deze drie afhankelijke variabelen wordt telkens een kruistabel opgesteld (zie appendix B) met de onafhankelijke variabele 'gender_politicus', gevolgd door een regressie. Tot slot is er een nieuwe variabele 'onderdrukking' toegevoegd, die alle drie de variabelen samen neemt om te bepalen of een comment de minister in kwestie onderdrukt. Deze variabele wordt wederom in een kruistabel gezet met 'gender_politicus' en er wordt ook een lineaire regressie uitgevoerd om te bepalen of er een significant verband is tussen beide variabelen en in welke richting dit verband gaat.

Variabele 'kleinerende_term_gender'

Tabel 11

Output regressie 'kleinerende_term_gender' en 'gender_politicus'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: kleinerende_term_gender					
Adjusted R2 = .005					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.013	.004		2.909	.004
Gender_politicus	.022**	.007	.073	3.142	.002
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Bij mannelijke ministers in deze steekproef bevat 1.31% (14/1072) van de comments een kleinerende term op basis van gender. Voor vrouwelijke ministers bedraagt dit 3.48% (27/775). De kruistabel van de variabelen 'kleinderende_term_gender' en 'gender_politicus' toont aan dat er een significant verband is ($p=.002 < .05$). De Cramer's V-waarde bedraagt .073, wat wijst op een zwak verband. De regressie bevestigt dit verband en toont tevens de richting van het verband. De coëfficiënt bedraagt .022, wat aantoont dat vrouwelijke ministers 2.2% meer last hebben van kleinerende termen in comments op Facebookposts dan mannelijke ministers.

Variabele 'aanspreking_informeel'

Tabel 12

Output regressie 'aanspreking_informeel' en 'gender_politicus'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: aanspreking_informeel					
Adjusted R2 = .003					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.129	.011		11.961	.000
Gender_politicus	.040*	.017	.56	2.426	.015
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Bij mannelijke ministers bevat in deze steekproef 12.87% (138/1072) van de comments een informele aanspreking. Voor vrouwelijke ministers bedraagt het aantal informele aansprekingen 16.90% (131/775). De kruistabel van de variabelen 'aanspreking_informeel' en 'gender_politicus' toont aan dat er een significant verband is ($p=.015 < .05$). De Cramer's V-waarde is .056 en dus kunnen we slechts spreken van een zwak verband. De regressie bevestigt dit verband en toont bovendien de richting van het verband aan. De coëfficiënt bedraagt .04 en wijst er dus op dat vrouwelijke ministers 4% vaker informeel aangesproken worden in comments op Facebookposts dan mannelijke ministers.

Variabele 'kwetsbaar'

Tabel 13

Output regressie 'kwetsbaar' en 'gender_politicus'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: kwetsbaar					
Adjusted R2 = .000					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.019	.004		4.195	.000
Gender_politicus	.007	.007	.024	1.041	.298
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Bij mannelijke ministers is het aantal comments waarin de minister als kwetsbaar gezien wordt in deze steekproef 1.87% (20/1072). Voor vrouwelijke ministers bedraagt dit 2.58% (20/775).

De kruistabel van de variabelen 'kwetsbaar' en 'gender_politicus' toont aan dat er geen significant verband is ($p=.298 > .05$). De regressie bevestigt dit. Er is bijgevolg geen verband tussen het gender van ministers en het al dan niet gezien worden als kwetsbaar in comments op Facebookposts.

Variabele 'onderdrukking'

Tabel 14

Output regressie 'onderdrukking' en 'gender_politicus'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: onderdrukking					
Adjusted R2 = .006					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.153	.012		13.109	.000
Gender_politicus	.061***	.018	.079	3.398	.001
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

De voorgaande drie variabelen worden samengenomen in een nieuwe variabele 'onderdrukking'. Bij de mannelijke ministers in deze steekproef bedraagt het aantal comments dat als onderdrukkend gezien kan worden 15.30% (164/1072). Het aantal onderdrukkende comments bij de vrouwelijke ministers in deze steekproef is 21.42% (166/775). De kruistabel tussen 'onderdrukking' en 'gender_politicus' toont een significant verband aan ($p=.001 < .05$), met een Cramer's V van .079. Dit wijst op een zwak verband tussen het gender van de minister en onderdrukt worden in comments op Facebookposts. De regressie bevestigt dit verband en geeft bovendien de richting aan. Op basis daarvan kan hypothese 2a aangenomen worden en toont dit bijgevolg aan dat vrouwelijke ministers 6.1% meer onderdrukt worden dan mannelijke ministers.

4.2.2 Hypothese 2b

De tweede deelhypothese betreft het negatief beoordelen van de minister aan de hand van een gendergerelateerd stereotype:

Hypothese 2b: Vrouwelijke ministers worden vaker negatief beoordeeld op basis van gendergerelateerde stereotypen in comments onder Facebookposts dan mannelijke ministers.

Eerst wordt er gekeken of er een stereotype in de comment staat. Vervolgens bekijken we of de minister in kwestie negatief beoordeeld wordt aan de hand van dit stereotype. De variabelen die hier onderzocht worden zijn dus 'stereotype' en 'stereotype_negatief'. Van deze twee afhankelijke variabelen wordt er een kruistabel opgesteld met de onafhankelijke variabele 'gender_politicus' om te bepalen of er een significant verband is, gevolgd door een lineaire regressie om de richting van het verband te bepalen.

Variabele 'stereotype'

Tabel 15

Output regressie 'stereotype' en 'gender_politicus'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: stereotype					
Adjusted R2 = 0.001					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.007	.003		2.422	.016
Gender_politicus	.007	.005	.033	1.415	.157
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Bij mannelijke ministers staat in deze steekproef in 0.75% (8/1072) van de comments een stereotype. Voor vrouwelijke ministers bedraagt het aantal comments met stereotypen 1.42% (11/775). De kruistabel van de variabelen 'stereotype' en 'gender_politicus' tonen aan dat er geen significant verband is tussen beide variabelen ($p=.157 > .05$). Er is dus geen verband tussen het gender van een minister en het krijgen van comments op Facebookposts waarin gendergerelateerde stereotypen worden gebruikt. Dit wordt tevens bevestigd in de regressieanalyse.

Variabele 'stereotype_negatief'

Tabel 16

Output regressie 'stereotype_negatief' en 'gender_politicus'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: stereotype_negatief					
Adjusted R2 = .000					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.003	.002		1.491	.136
Gender_politicus	.002	.003	.019	.815	.415
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Bij mannelijke ministers wordt in deze steekproef in 0.28% (3/1072) van de comments een negatieve beoordeling gegeven aan de minister op basis van een stereotype. Dit is 37.5% (3/8) van de comments met stereotypen. Voor vrouwelijke ministers bedraagt dit 0.52% (4/775), wat 36.36% (4/11) van de comments met stereotypen is. De kruistabel van de variabelen 'stereotype_negatief' en 'gender_politicus' tonen aan dat er geen significant verband is tussen beide variabelen ($p=.415 > .05$). Er is dus geen verband tussen het gender van een minister en het negatief beoordeeld worden aan de hand van stereotypen in comments op Facebookposts. Dit wordt vervolgens bevestigd op basis van de regressie. Hypothese 2b kan bijgevolg verworpen worden.

4.2.3 Hypothese 2c

De derde deelhypothese betreft het seksualiseren van ministers. Volgende hypothese zal getoetst worden:

Hypothese 2c: Vrouwelijke ministers krijgen vaker te kampen met seksualisering in comments onder Facebookposts dan mannelijke ministers.

Een comment kan gezien worden als seksualisering indien voldaan is aan een van volgende twee voorwaarden: er wordt een opmerking gegeven over het uiterlijk van de minister in kwestie of er wordt een gendergerelateerd scheldwoord gebruikt dat gericht is naar de minister. De variabelen die hierbij horen zijn respectievelijk 'uiterlijk' en

'scheldwoord_gender'. Deze worden in een kruistabel gezet met de onafhankelijke variabele 'gender_politicus' en vervolgens wordt er een regressie uitgevoerd voor beide variabelen.

Variabele 'uiterlijk'

Tabel 17

Output regressie 'uiterlijk' en 'gender_politicus'

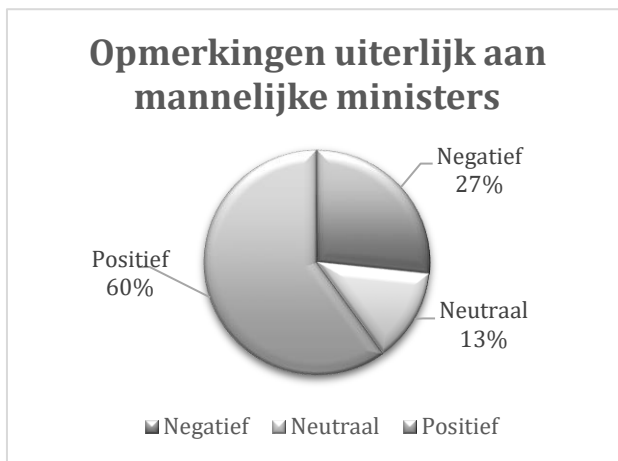
N= 1847					
Afhangelijke variabele: uiterlijk					
Adjusted R2 = .014					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.010	.005		2.085	.037
Gender_politicus	.040***	.008	.122	5.272	.000
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Bij mannelijke ministers is in deze steekproef 1.03% (11/1072) van de comments een comment met een opmerking over het uiterlijk van de minister. Voor vrouwelijke ministers bedraagt dit 5.03% (39/775). De kruistabel van de variabelen 'uiterlijk' en 'gender_politicus' tonen aan dat er een significant verband is tussen beiden ($p=.000 < .05$). De Cramer's V bedraagt .122, wat wijst op een zwak verband tussen het gender van een minister en het aantal comments op Facebookposts waarin er iets gezegd wordt over het uiterlijk van de minister in kwestie. Dit wordt tevens bevestigd aan de hand van een regressieanalyse, waar de richting van het verband bepaald wordt. We kunnen stellen dat vrouwelijke ministers 4% meer comments op Facebookposts krijgen in verband met hun uiterlijk dan mannelijke ministers.

Om een betere inschatting te kunnen maken van de aard van deze opmerkingen over het uiterlijk van de minister in kwestie wordt een vergelijking gemaakt van het aantal positieve, neutrale en negatieve opmerkingen. Het aantal negatieve opmerkingen naar mannelijke en vrouwelijke ministers bedraagt respectievelijk 2 en 4. Het aantal neutrale opmerkingen is voor mannelijke ministers 4 en voor vrouwelijke ministers 1. Het aantal positieve opmerkingen over het uiterlijk van mannelijke ministers is 9 en naar vrouwelijke ministers 34. Voor zowel mannelijke als vrouwelijke ministers zijn de opmerkingen dus overwegend positief.

Figuur 3

Grafiek 'opmerkingen uiterlijk aan mannelijke ministers'

Figuur 4

Grafiek 'opmerkingen uiterlijk aan vrouwelijke ministers'

Variabele 'scheldwoord_gender'

Tabel 18

Output regressie 'scheldwoord_gender' en 'gender_politicus'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: scheldwoord_gender					
Adjusted R2 = .000					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.004	.002		2.146	.032
Gender_politicus	-.001	.003	-.010	-.429	.668
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Bij mannelijke ministers bevat in deze steekproef 0.37% (4/1072) van de comments een gendergerelateerd scheldwoord. Voor vrouwelijke ministers bedraagt dit 0.26% (2/775). De kruistabel van de variabelen 'scheldwoord_gender' en 'gender_politicus' toont aan dat er geen significant verband is tussen het gender van een politicus en het krijgen van comments op Facebookposts waarin een gendergerelateerd scheldwoord staat ($p=.668 < .05$). De regressie bevestigt dit.

Variabele 'seksualisering'

Tabel 19

Output regressie 'seksualisering' en 'gender_politicus'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: seksualisering					
Adjusted R2 = .011					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.014	.005		2.710	.007
Gender_politicus	.038***	.008	.109	4.720	.000
Signif. codes: .001 '***', 0.01 '**', .05 '*'					

De voorgaande twee variabelen worden samengenomen in een nieuwe variabele 'seksualisering' om hypothese 2c te toetsen. Bij mannelijke ministers wordt in deze steekproef 1.40% (15/1072) van de comments de minister geseksualiseerd. Voor vrouwelijke ministers bedraagt dit 5.16% (40/775). De kruistabel van de variabelen 'seksualisering' en

'gender_politicus' toont aan dat er een significant verband is tussen het gender van de minister en het geseksualiseerd worden in de comments op Facebookposts ($p=.000 < .05$). Dit wordt bevestigd in de regressie. Vrouwelijke ministers worden 3.8% meer geseksualiseerd in comments op Facebookposts dan mannelijke ministers. Hypothese 2c kan bijgevolg aangenomen worden.

4.2.4 Hypothese 2

Om een antwoord te kunnen bieden op de hoofdhypothese, hypothese 2, wordt er een nieuwe variabele gecreëerd: 'seksistisch'. Deze variabele is een samenvoeging van de variabelen 'onderdrukking', 'stereotype_negatief' en 'seksualisering'. Als een van deze drie elementen aanwezig is in de comment, kan er gesproken worden van een seksistische comment. Om te onderzoeken of er een verband is tussen het gender van de minister en het krijgen van seksistische comments wordt er eerst een kruistabel opgesteld, gevolgd door een lineaire regressie om de richting van het verband te bepalen.

Variabele 'seksistisch'

Tabel 20

Output regressie 'seksistisch' en 'gender_politicus'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: seksistisch					
Adjusted R2 = .011					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.165	.012		13.549	.000
Gender_politicus	.087***	.019	.106	4.598	.000
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Bij mannelijke ministers is in deze steekproef 16.51% (177/1072) van de comments seksistisch. Voor vrouwelijke ministers bedraagt het aantal seksistische comments 25.16% (195/775). De kruistabel van de variabelen 'seksistisch' en 'gender_politicus' toont aan dat er een significant verband is tussen beiden ($p=.000 < .05$). De Cramer's V bedraagt .106, wat wijst op een zwak verband. De regressie bevestigt dit verband en toont aan dat vrouwelijke ministers 8.7% meer seksistische comments op Facebookposts krijgen dan mannelijke ministers.

4.2.5 Wat beïnvloedt het krijgen van seksistische comments?

In deze sectie wordt een extra regressie uitgevoerd om te bekijken welke factoren, bovenop het gender van de minister, beïnvloeden in welke mate een minister seksistische comments krijgt op Facebook. In dit model zijn de volgende afhankelijke variabelen daarom meegenomen: het gender van de minister (*gender_politicus*), het gender van de afzender (*gender_afzender*), de situering op de links-rechtsschaal van de partij waartoe de minister behoort (linksepartij, centrumpartij, rechtsepartij), in welke regering de minister zetelt (federaleregering), of er een visual toegevoegd is aan de post (*visual*) en of de minister zelf op de visual staat (*politicus_op_visual*).

Tabel 21

Output regressie 'seksistisch' en 'gender_politicus', 'gender_afzender', 'visual', 'politicus_op_visual', 'federaleregering', 'linksepartij', 'rechtsepartij'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: seksistisch					
Adjusted R2 = .038					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.064	.031		2.102	.036
Gender_politicus	.050*	.020	.062	2.499	.013
Gender_afzender	-.005	.019	-.006	-.276	.783
Visual	-.063	.062	-.025	-1.015	.310
Politicus_op_visual	.105***	.026	.105	4.063	.000
Federaleregering	.045	.023	.056	1.928	.054
Linksepartij	.058*	.028	.062	2.049	.041
Rechtsepartij	-.005	.023	-.006	-.208	.836
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Gender minister

Het gender van de minister heeft een significante invloed op het krijgen van seksistische comments ($p=.014 < .05$). Dit bevestigt wat reeds gevonden werd in de enkelvoudige regressies in sectie 4.2. De verklaringswaarde van dit meervoudige model bedraagt .038 ten

opzichte van .011 in het enkelvoudige model. Dit wijst erop dat er nog andere factoren meespelen dan enkel het gender van de minister en dat het verband daardoor beïnvloed wordt, zoals bijvoorbeeld het toevoegen van een visual waar de minister in kwestie opstaat of de partij waartoe de minister behoort. Uit deze regressie kan vervolgens afgeleid worden dat vrouwelijke ministers 5% meer seksistische comments krijgen dan mannelijke ministers.

Gender afzender

In totaal kwamen 920 comments van mannen en 927 van vrouwen. Voor seksistische comments specifiek was dit in deze steekproef 51.08% (190/372) van de seksistische comments van mannen en 48.92% (182/372) van vrouwen. Het gender van de afzender heeft echter geen invloed op het krijgen van seksistische comments, daar er geen significant verband terug te vinden is tussen beide variabelen ($p=.606 > .05$). Dit wordt nog verder besproken in sectie 4.5.1.

Regering

Er is geen significant verband tussen de regering waartoe de minister behoort en het krijgen van seksistische comments. Ministers van de federale regering krijgen dus niet beduidend meer/minder seksistische comments dan ministers van de Vlaamse regering.

Visual

Er is geen significant verband tussen het toevoegen van een visual aan de post en het krijgen van seksistische comments ($p=.306 > .05$). Het al dan niet toevoegen van een visual waar de minister in kwestie zelf op staat heeft wel een invloed. Er is dus een significant verband tussen het krijgen van seksistische comments en het plaatsen van een foto of video waar je zelf opstaat ($p=.000 < 0.05$). Ministers die een foto of video van zichzelf toevoegen aan hun post krijgen namelijk 11.9% meer seksistische comments.

Partij

Om te bekijken in hoeverre de partij waartoe de minister behoort een invloed heeft op het krijgen van seksistische comments op Facebook worden de partijen samengenomen op basis van hun situering op de links-rechtsschaal. Vooruit en Groen worden beide als linkse partijen gezien, CD&V als centrumpartij en Open VLD en N-VA als rechtse partijen. Om problemen met

multicollineariteit te omzeilen en toch alle onderlinge verbanden te kunnen bestuderen, dient er een dummyvariabele uit het model gelaten te worden. In de regressie is ervoor gekozen om linkse partijen en rechtse partijen te vergelijken met centrumpartijen om zo de extremere partijen te vergelijken met een middenmaat. In de regressie wordt 'centrumpartij' dus uit het model gelaten. Op basis van deze regressie kunnen we besluiten dat er een significant verband is tussen het krijgen van seksistische comments en de ideologie van de partij waartoe de minister behoort. Zo krijgen ministers van linkse partijen 7.6% meer seksistische comments dan ministers van centrumpartijen. Ministers van rechtse partijen krijgen niet significant meer of minder seksistische comments dan ministers van centrumpartijen.

Omdat het toch ook interessant kan zijn om linkse en rechtse partijen onderling te vergelijken en om ook dieper in te gaan op de partijen specifiek is nog een ANOVA-test uitgevoerd met de variabele 'partij_politicus'. Daardoor kunnen er ook conclusies getrokken worden op basis van de individuele partijen, bovenop de verschillen tussen rechts, links en centrum.

Tabel 22

Output ANOVA 'seksistisch' en 'partij_politicus'

N= 1847				
Afhankelijke variabele: seksistisch				
(I) Partij_ politicus	(J) Partij_ politicus	Mean difference (I-J)	Std. Error	Sig.
CD&V	Groen	-.11832**	.03211	.002
	N-VA	.02709	.02572	1.000
	Open VLD	.02379	.02586	1.000
	Vooruit	-.10779**	.03123	.006
Groen	CD&V	.11832**	.03211	.002
	N-VA	.14542***	.03297	.000
	Open VLD	.14211	.03308	.000
	Vooruit	.01053	.03743	1.000
N-VA	CD&V	-.02709	.02572	1.000
	Groen	-.14542***	.03297	.000
	Open VLD	-.00331	.02691	1.000
	Vooruit	-.13489***	.03211	.000
Open VLD	CD&V	-.02379	.02586	1.000
	Groen	-.14211***	.03308	.000
	N-VA	.00331	.02691	1.000
	Vooruit	-.13158***	.03223	.000
Vooruit	CD&V	.10779**	.03123	.006
	Groen	-.01053	.03743	1.000
	N-VA	.13489***	.03211	.000
	Open VLD	.13158***	.03223	.000

Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'

Uit deze analyse blijkt dat er significante verschillen zijn in het krijgen van seksistische comments tussen de verschillende partijen. Eerst kijken we naar CD&V, een centropartij. Ministers van deze partij krijgen significant minder seksistische comments dan ministers van Groen en Vooruit. Dit sluit aan bij de vaststelling dat linkse partijen meer seksistische comments krijgen dan centropartijen, op basis van de regressie. Meer specifiek krijgen ministers van Groen 11.8% meer seksistische comments dan ministers van CD&V. Voor Vooruit is dit 10.78%.

Als we kijken naar Groen zien we dat hun ministers bijna altijd significant meer seksistische comments krijgen dan bij andere partijen. De enige uitzondering is hier Vooruit. De ministers

van N-VA krijgen 14.54% minder seksistische comments dan de ministers van Groen. Bij Open VLD bedraagt het aantal seksistische comments 14.21% minder dan bij Groen.

Bij N-VA is er wederom enkel een significant verschil met linkse partijen Groen en Vooruit. Ministers van N-VA krijgen 13.49% en 14.54% minder seksistische comments dan ministers van respectievelijk Vooruit en Groen.

Ook bij Open VLD zijn de verschillen met de linkse partijen significant. Zo krijgen Groen-ministers 14.21% meer seksistische comments dan Open-VLD-ministers en krijgen ook ministers van Vooruit er 13.16% meer ten opzichte van Open VLD. Ook hier is er dus duidelijk een verschil tussen links en rechts.

Tot slot zien we bij Vooruit deze significante verschillen ook terug. Hun ministers krijgen 10.78% meer seksistische comments dan de ministers van CD&V, 13.49% meer dan de ministers van N-VA en 13.16% meer dan Open-VLD.

Op basis van deze resultaten is er dus duidelijk een verschil tussen het krijgen van seksistische comments bij ministers van de linkse partijen enerzijds en de centrum- en rechtse partijen anderzijds.

4.3 Verband haatcomments en seksistische comments

De derde analyse tracht het verband tussen haatcomments en seksistische comments in kaart te brengen. Volgende hypothese zal bijgevolg onderzocht worden:

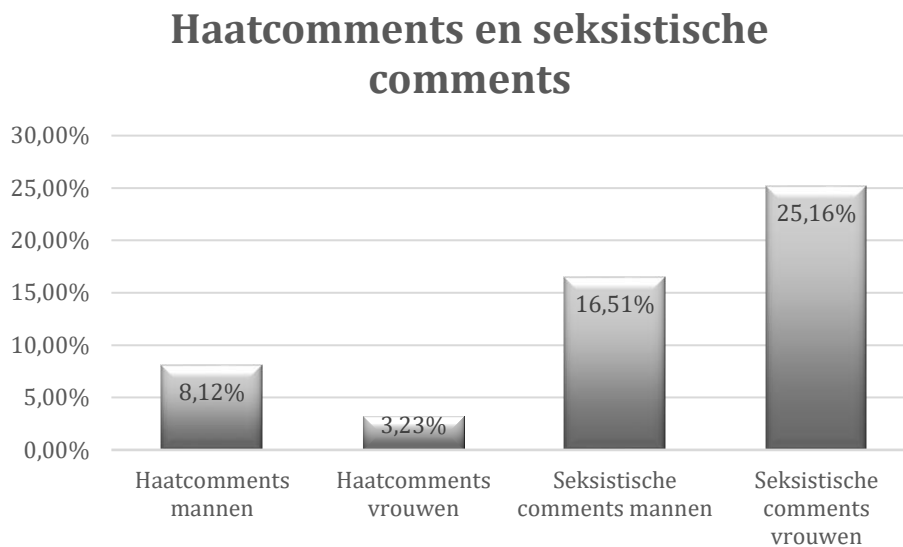
Hypothese 3: Er is een positief verband tussen het aantal haatcomments dat ministers krijgen en het aantal seksistische comments.

4.3.1 Hypothese 3

Deze hypothese wordt getoetst aan de hand van een kruistabel (zie appendix B) tussen de variabelen 'haatcomment' en 'seksistisch', gevolgd door een lineaire regressie tussen beide variabelen.

Figuur 5

Grafiek 'haatcomments en seksistische comments'

Opmerking: Deze grafiek geeft het percentage haatcomments en seksistische comments voor mannelijke en vrouwelijke ministers weer in verhouding met het totaal aantal comments naar mannelijke en vrouwelijke ministers.

Variabelen 'haatcomment' en 'seksistisch'

Tabel 23

Output regressie 'haatcomment' en 'seksistisch'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: seksistisch					
Adjusted R2 = .000					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.199	.010		20.648	.000
Haatcomment	.042	.039	.025	1.080	.280

Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'

Het totaal aantal haatcomments bedraagt 6.06% (112/1847). Het totaal aantal seksistische comments bedraagt 20.14% (372/1847). Het aantal comments dat zowel haatcomments als seksistische comments zijn is slechts 1.46% (27/1847). Er is dus bijna geen overlap. De kruistabel van de variabelen 'haatcomment' en 'seksistisch' toont dat er geen significant verband is tussen beiden ($p=.280 > .05$). Hieruit kan geconcludeerd worden dat er geen

verband is tussen het krijgen van haatcomments en het krijgen van seksistische comments. Dit wordt tevens bevestigd in de regressie. Hiermee wordt hypothese 3 verworpen

4.4 Haatcomments en hun afzenders

De vierde analyse tracht het verband te onderzoeken tussen haatcomments naar ministers toe en het gender van de afzenders van deze haatcomments. Op basis van de literatuur werd volgende hypothese opgesteld, die hier getoetst zal worden:

Hypothese 4: Haatcomments op Facebookposts van ministers komen meer van mannen dan van vrouwen.

4.4.1 Hypothese 4

Om dit verband te bepalen wordt er een analyse gemaakt van de variabelen 'haatcomment' en 'gender_afzender'. Ten eerste wordt er een kruistabel gemaakt (zie appendix B) van beide variabelen om te bepalen of er een verband is. Vervolgens wordt er met een lineaire regressie onderzocht in welke richting dit verband gaat.

Variabelen 'haatcomment' en 'gender_afzender'

Tabel 24

Output regressie 'haatcomment' en 'gender_afzender'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: haatcomment					
Adjusted R2 = .016					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.091	.008		11.694	.000
Gender_afzender	-.061***	.011	-.128	-5.544	.000
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

In totaal zijn er 920 comments van mannen en 927 comments van vrouwen. In deze steekproef komen 75.00% (84/112) van de haatcomments van mannen en 25.00% (28/112) van vrouwen. De kruistabel van 'haatcomment' en 'gender_afzender' wijst op een significant verband tussen het gender van een afzender van comments op Facebookposts en het plaatsen van haatcomments ($p=.000 < .05$). De Cramer's V bedraagt .128, dus het gaat eerder om een zwak

verband. De regressie bevestigt het verband en toont de richting van dit verband aan. Haatcomments zijn 6.1% minder afkomstig van vrouwen dan van mannen. Op basis van deze resultaten kan hypothese 4 aangenomen worden.

Een extra dimensie die toegevoegd wordt is de vergelijking tussen het gender van de afzender van de comment en het gender van de minister naar wie de comment gericht is. Er wordt dus onderzocht of er een verband is tussen beiden.

Hypothese 5: Haatcomments op Facebookposts van ministers komen meer van personen met het tegenovergestelde gender als dat van de minister in kwestie.

4.4.2 Hypothese 5

Allereerst werd hiervoor de variabele 'andergender' opgesteld. Vanzelfsprekend zegt deze variabele of het gender van de afzender afwijkt van het gender van de minister. Vervolgens wordt er een kruistabel (zie appendix B) opgesteld met deze variabelen en een lineaire regressie uitgevoerd om de richting van het verband te bepalen.

Variabelen 'haatcomment' en 'andergender'

Tabel 25

Output regressie 'haatcomment' en 'andergender'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: haatcomment					
Adjusted R2 = .006					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.080	.008		10.026	.000
Andergender	-.038***	.011	-.079	-3.392	.001
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

In deze steekproef komen 63.39% (71/112) van de haatcomments van personen met een gelijk gender en 36.61% (41/112) van de haatcomments van personen met een ander gender. De kruistabel van de variabelen 'andergender' en 'haatcomment' toont een significant verband ($p=.001 < .05$), met een Cramer's V-waarde van .079. Er is dus een zwak verband tussen beide variabelen. De regressie bevestigt dit verband en toont tevens aan dat het gaat om een

negatief verband. Met andere woorden: Haatcomments op Facebookposts van ministers komen 3.8% meer van mensen met hetzelfde gender als dat van de minister in kwestie. Hypothese 5 wordt vervolgens verworpen.

4.5 Seksistische comments en hun afzenders

De vijfde analyse tracht het verband te bepalen tussen seksistische comments naar ministers toe en het gender van de afzender van deze comment. Volgende hypothese wordt getoetst:

Hypothese 6: Seksistische comments op Facebookposts van ministers komen meer van mannen dan van vrouwen.

4.5.1 Hypothese 6

Om te onderzoeken of er een verband is tussen beide variabelen wordt een kruistabel (zie appendix B) opgesteld tussen 'seksistisch' en 'gender_afzender', gevolgd door een lineaire regressie om de richting ervan te bepalen.

Variabelen 'seksistisch' en 'gender_afzender'

Tabel 26

Output regressie 'seksistisch' en 'gender_afzender'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: seksistisch					
Adjusted R2 = .000					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.207	.013		15.612	.000
Gender_afzender	-.010	.019	-.013	-.546	.585
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

In totaal zijn er 920 comments van mannelijke Facebookgebruikers en 927 comments van vrouwelijke profielen. In deze steekproef komen 51.08% (190/372) van de seksistische comments van mannen en 48.92% (182/372) van vrouwen. De kruistabel tussen de variabele 'seksistisch' en 'gender_afzender' toont geen significant verband ($p=.585 > .05$). De regressie bevestigt dat er geen verband is tussen beide variabelen. Met andere woorden: Seksistische

comments op Facebookposts van ministers komen niet meer van mannen dan van vrouwen. Hypothese 6 kan vervolgens niet aangenomen worden.

Een extra dimensie die ook hier toegevoegd wordt is de vergelijking tussen het gender van de afzender van de comment en het gender van de minister naar wie de comment gericht is. Er wordt dus onderzocht of er een verband is tussen beiden aan de hand van volgende hypothese:

Hypothese 7: Seksistische comments op Facebookposts van ministers komen meer van personen met het tegenovergestelde gender als dat van de minister in kwestie.

4.5.2 Hypothese 7

Door middel van een kruistabel (zie appendix B) en lineaire regressie wordt bepaald of er een verband is tussen beide variabelen en in welke richting dit verband gaat.

Variabelen 'seksistisch' en 'andergender'

Tabel 27

Output regressie 'seksistisch' en 'andergender'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: seksistisch					
Adjusted R2 = -.001					
Variabelen	Unstandardized B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	.002	.013		14.995	.000
Andergender	-.002	.019	-.002	-.088	.930
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

In deze steekproef komen 48.12% (179/372) van de seksistische comments van personen met een gelijk gender en 51.88% (193/372) van de seksistische comments van personen met een ander gender. De kruistabel van de variabelen 'andergender' en 'seksistisch' toont geen significant verband ($p=.930 > .05$). De regressie bevestigt dit. Met andere woorden: seksistische comments op Facebookposts van ministers komen niet significant meer van mensen met hetzelfde gender als dat van de minister in kwestie. Hypothese 7 wordt vervolgens verworpen.

4.6 Interview met ministers

Om een beter idee te krijgen van de ernst van de problematiek en de mate waarin dit onderzoek representatief is voor het aantal haatcomments en seksistische comments dat Vlaamse ministers op Facebook krijgen, is contact opgenomen met enkele medewerkers van ministers om hieromtrent een kort interview te geven. Omdat het toch een discreet topic betreft en enkele zeer persoonlijke vragen gesteld werden zullen omwille van privacyredenen geen namen vermeld worden in dit onderzoek. De twee ministers waarvan de medewerkers geïnterviewd zijn zullen bijgevolg minister A en minister B genoemd worden. Minister A is een man uit de Vlaamse regering en minister B is een vrouw uit de Federale regering. De vragen die hen gesteld werden zijn terug te vinden in de appendix (zie appendix C).

Allereerst kregen ze de vraag voorgeschoteld of ze soms comments verwijderen of verbergen. Beide medewerkers gaven hier een positief antwoord op. Ze gaven aan reacties te verwijderen wanneer deze echt te ver gaan. Dit betreft dan haatdragende comments (seksistisch, racistisch, scheldwoorden, agressie, haatdragende emoji's) tegenover de minister in kwestie, maar ook indien het gaat over haat ten opzichte van andere politici of publieke figuren worden de comments verwijderd of verborgen. Reacties die inhoudelijk kritisch staan worden niet verwijderd om het debat immers aan te gaan. Het kan dus wel het geval zijn dat de werkelijke cijfers van zowel haatcomments als seksistische comments in realiteit hoger liggen dan het onderzoek aangeeft. Daarom is hen ook de vraag gesteld om de cijfers die uit dit onderzoek kwamen te vergelijken met hoe zij het ervaren in de commentsectie op hun Facebookpagina. Minister A gaf aan dat bij hem het aantal seksistische comments lager ligt dan de 16.51% seksistische comments die in dit onderzoek teruggevonden werden bij mannelijke ministers. Hij krijgt over het algemeen weinig seksistische comments en diegene die hij krijgt zijn vaak positieve opmerkingen over zijn uiterlijk. Deze interpreteert hij niet zozeer als seksistisch. Belangrijk om te bemenken is dat in dit onderzoek complimenten over het uiterlijk van de minister in kwestie wel steeds meegomen zijn als seksistische comment. De haatcomments die hij krijgt schat hij wel hoger in dan het onderzoek aangeeft, namelijk hoger dan 8.12%. Voor minister B ogen de cijfers, 3.23% haatcomments en 25.16% seksistische comments aan vrouwelijke ministers, wel realistisch. Zij geeft aan dat ze als vrouw regelmatig harder aangepakt wordt op sociale media en vaak met dit soort reacties te maken krijgt. Op Twitter

liggen de cijfers volgens haar nog veel hoger, maar op Instagram en LinkedIn ontvangt ze slechts in uitzonderlijke mate seksistische comments.

We kunnen hieruit afleiden dat de resultaten in het algemeen wel representatief zijn voor hoe het er in werkelijkheid aan toe gaat, maar dat de meest extreme en haatdragende reacties niet in de gebruikte data zitten omdat ze door de (medewerkers van) ministers verwijderd of verborgen zijn. Bovendien is het duidelijk dat de resultaten niet zomaar generaliseerbaar zijn naar andere sociale mediaplatformen.

4.7 Hypothesen aangenomen of verworpen?

Tabel 28

Hypothesen aangenomen/verworpen

Hypothese	Aangenomen/verworpen
H1: Vrouwelijke ministers krijgen meer haatcomments op Facebookposts dan mannelijke ministers.	Verworpen
H2a: Vrouwelijke ministers krijgen vaker dan mannelijke ministers op hun Facebookposts comments waarin ze onderdrukt worden.	Aangenomen
H2b: Vrouwelijke ministers worden vaker negatief beoordeeld op basis van gendergerelateerde stereotypen in comments onder Facebookposts dan mannelijke ministers.	Verworpen
H2c: Vrouwelijke ministers krijgen vaker te kampen met seksualisering in comments onder Facebookposts dan mannelijke ministers.	Aangenomen
H2: Vrouwelijke ministers krijgen meer seksistische comments op Facebookposts dan mannelijke ministers.	Aangenomen
H3: Er is een positief verband tussen het aantal haatcomments dat ministers krijgen en het aantal seksistische comments.	Verworpen
H4: Haatcomments op Facebookposts van ministers komen meer van mannen dan van vrouwen.	Aangenomen
H5: Haatcomments op Facebookposts van ministers komen meer van personen met het tegenovergestelde gender als dat van de minister in kwestie.	Verworpen
H6: Seksistische comments op Facebookposts van ministers komen meer van mannen dan van vrouwen.	Verworpen
H7: Seksistische comments op Facebookposts van ministers komen meer van personen met het tegenovergestelde gender als dat van de minister in kwestie.	Verworpen

5. Discussie

Deze sectie beschrijft de bevindingen en geeft een uiteenzetting van welke hypothesen aangenomen zijn en welke niet, alsook mogelijke verklaringen hiervoor. Daarnaast focust dit onderdeel op de beperkingen van het onderzoek en zullen er aanbevelingen gedaan worden voor verder wetenschappelijk onderzoek.

5.1 Bevindingen en verklaringen

Het eerste deel van het onderzoek focuste zich op haatcomments. Hypothese 1 kan op basis van dit onderzoek niet aangenomen worden. Vrouwelijke ministers krijgen volgens de resultaten namelijk niet meer haatcomments dan mannelijke ministers, maar zelfs significant minder. Dit spreekt de bevindingen van Wilhelm & Joeckel (2019) tegen, die stellen dat minderheidsgroepen vaker het target zijn van online haat. Een verklaring hiervoor kan zijn dat haatcomments aan ministers significant vaker geplaatst worden door gebruikers met hetzelfde geslacht en dat haatcomments tevens meer geplaatst worden door mannelijke Facebookgebruikers. Dit zou dus resulteren in meer haatcomments aan mannelijke ministers. Bovendien zijn er nog andere factoren teruggevonden die het krijgen van haatcomments beïnvloeden. Zo is de partij waartoe de minister behoort een bepalende factor. Ministers van Open VLD ontvangen significant meer haatcomments dan ministers van de andere partijen in deze steekproef. Dit kan enkel verklaard worden aan de hand van diepgaander onderzoek, daar de variabele 'partij_politicus' in deze studie slechts beperkt behandeld is.

Het tweede deel van dit onderzoek legde de focus op seksistische comments, opgedeeld in drie deelhypothesen en een hoofdhypothese die alle drie de vormen van seksisme omvat. Op basis van de resultaten kan hypothese 2a aangenomen worden. Vrouwelijke ministers worden in Facebookcomments dus significant vaker onderdrukt dan mannelijke ministers. Dit is in lijn met de huidige literatuur omtrent onderdrukking van vrouwen (Jha & Mamidi, 2017). Hypothese 2b wordt daarentegen verworpen. Er is dus geen verband tussen het gender van een minister en het negatief beoordeeld worden aan de hand van stereotypen op Facebook. Dit is contrasterend met de bevindingen van Jha & Mamidi (2017) omtrent stereotypen. Een verklaring hiervoor kan zijn dat slechts heel weinig comments stereotypen bevatten en dit in de online context dus wellicht gewoon minder voorkomt of dat de maatschappij meer en meer

afstapt van het gebruik van stereotypen. De laatste deelhypothese, hypothese 2c, kan wel aangenomen worden. Vrouwelijke ministers krijgen in comments op Facebookposts dus significant vaker te maken met seksualisering dan mannelijke ministers. Dit bevestigt de resultaten van het onderzoek van Campus (2013) rond vrouwelijke politieke leiders en de media, waarin gevonden werd dat vrouwelijke politici vaker opmerkingen krijgen over uiterlijk. Tot slot werd er nog een allesomvattende hypothese getoetst, die het verband tussen het gender van de minister en het krijgen van seksistische comments beschreef. Ook deze hypothese kan aangenomen worden. Vrouwelijke ministers krijgen significant meer seksistische comments op Facebookposts dan mannelijke ministers, wat tevens de onderzoeksvraag beantwoordt. Bovendien zijn er ook voor het krijgen van seksistische comments, naast het gender van de politicus, nog andere beïnvloedende factoren teruggevonden. Ministers krijgen onder andere meer seksistische comments als ze een foto of video van zichzelf toevoegen aan hun post. Dit zorgt er waarschijnlijk voor dat ze meer comments krijgen die gericht zijn op hun uiterlijk. Een lineaire regressie van de afhankelijke variabele 'uiterlijk' en de onafhankelijke variabele 'politicus_op_visual' bevestigt dit vermoeden (zie appendix C). Bovendien is de partij waartoe ze behoren ook bepalend voor het krijgen van seksistische comments. Linkse partijen krijgen er beduidend meer dan centrum- en rechtse partijen. De verklaring hiervoor kan zijn dat drie van de vier ministers van de linkse partijen vrouwen zijn en deze meer seksistische commentaren krijgen. Bij de centrumpartij CD&V is het aantal mannen het dubbele (4) van het aantal vrouwen (2) en bij de rechtse partijen Open VLD en N-VA zetelen er ook dubbel zoveel mannen (6) als vrouwen (3) in de regeringen. Dit kan dus verklaren waarom deze partijen minder seksistische comments krijgen.

In het derde deel van het onderzoek werd gekeken naar het verband tussen het krijgen van haatcomments en het krijgen van seksistische comments als minister. Hier werd echter geen significant verband gevonden en dus kan hypothese 3 niet aangenomen worden. Een verklaring hiervoor kan zijn dat haatcomments en seksistische comments eigenlijk niet vergelijkbaar zijn. Seksistische comments zijn niet noodzakelijk negatief en kunnen vervolgens niet automatisch ondergebracht worden onder een bredere noemer van haatcomments (Glick & Fiske, 1996).

Het vierde onderdeel van dit onderzoek bestudeert het gender van de afzenders van haatcomments en het verband met het gender van de minister waarbij men de haatcomment plaatst. Hypothese 4 kan aangenomen worden en zo bevestigt dit onderzoek dat haatcomments naar ministers significant vaker van mannen afkomstig zijn dan van vrouwen. Vervolgens werd gekeken of er ook een verband was tussen het gender van de afzender van de haatcomment en het gender van de minister. Op basis van de resultaten kan hypothese 5 niet aangenomen worden. Er was echter wel een verband, maar in negatieve richting. Haatcomments naar ministers komen dus significant vaker van afzenders met hetzelfde gender als de minister in kwestie. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de meeste haatcomments op posts van mannelijke ministers gebeurden en deze vaker van personen kwamen met hetzelfde gender. Daarnaast toont het onderzoek van Wilhelm en Joeckel (2019) aan dat haatcomments van vrouwelijke Facebookgebruikers sneller verwijderd worden. Zo blijven er dus vooral haatcomments over van mannelijke gebruikers.

Het vijfde onderdeel van dit onderzoek bekijkt het gender van de afzenders van seksistische comments en het verband met het gender van de minister waarbij men de seksistische comment plaatst. Zowel hypothese 6 als hypothese 7 konden niet aangenomen worden. Er is dus geen verband tussen het gender van de afzender en het plaatsen van seksistische comments, noch het tegengesteld zijn van het gender van de afzender aan het gender van de minister in kwestie.

5.2 Beperkingen van het onderzoek

Dit onderzoek was gelimiteerd in tijd en middelen van de onderzoeker, wat resulteert in enkele restricties op de resultaten. Deze sectie behandelt de voornaamste beperkingen. Hoewel dit onderzoek een beduidend interessante bijdrage levert aan de huidige literatuur, is het belangrijk om deze beperkingen mee te nemen in de conclusies die getrokken worden op basis van de analyses.

Een eerste beperking betreft het medium dat gebruikt is om dit onderzoek naar seksistische comments uit te voeren. Facebook is een zeer interessant platform dat tevens gebruikt wordt door de breedste laag van de bevolking, desalniettemin resulteert het gebruik ervan in enkele restricties (Vromant, 2020). Ten eerste is er de beperking van de anonimiteit op het sociale

mediaplatform. Dit zorgt ervoor dat het online disinhibition effect beperkt wordt, waardoor er op Facebook wellicht minder seksistische comments en haatcomments zijn dan op andere platformen. Dit resulteert in een beperking van de externe validiteit, waardoor de bevindingen van dit onderzoek bijgevolg niet overdraagbaar zijn naar andere sociale mediakanalen. Ten tweede is het op Facebook mogelijk om reacties te verwijderen of verbergen. Dit zorgt voor een mogelijke onderschatting van de effectieve hoeveelheid seksistische comments dat geplaatst worden onder Facebookposts van ministers. Op basis van de interviews die afgenomen werden met de medewerkers van enkele ministers kan geconcludeerd worden dat de meest extreme reacties meestal verwijderd of verborgen worden, maar dat de resultaten van dit onderzoek over het algemeen toch een goede weerspiegeling zijn van de realiteit. Het is echter wel onmogelijk om op basis van dit onderzoek de conclusies die getrokken zijn te generaliseren naar andere sociale mediaplatformen, daar elk medium andere kenmerken heeft en ook minister B aangeeft dat het aantal haatcomments en seksistisch comments bij haar enorm varieert van platform tot platform.

Een tweede beperking betreft het gebruik van naam en profielfoto om het gender van de afzenders van de bestudeerde comments te bepalen. Het is noodzakelijk te erkennen dat deze afhangt van de interpretatie van de codeur en genderidentiteiten in werkelijkheid veel complexer zijn dan slechts een naam en een foto. Zo zijn er in dit onderzoek bijvoorbeeld geen afzenders gevonden die een ander gender hadden dan man of vrouw, wat zeer onwaarschijnlijk is gezien de diversiteit van de samenleving en de waaier aan genderidentiteiten waarmee men zich kan identificeren. Dit zorgt voor een aanzienlijke beperking van zowel de interne als de externe validiteit. Vaak waren de profielen die gecategoriseerd waren als 'onbekend' echter gedeelde profielen van koppels of profielen van pagina's. Hieruit kon dus geen genderidentiteit afgeleid worden. Bij twijfel werd ook steeds voor de optie 'onbekend' gekozen en daar dit onderzoek de verschillen tussen mannen en vrouwen tracht te onderzoeken werd deze categorie buiten beschouwing gelaten voor de analyses.

Een derde beperking betreft enerzijds de case en anderzijds de steekproef die gebruikt is voor dit onderzoek. Ten eerste is als case enkel de Vlaamse regering en de Nederlandstalige ministers van de Federale regering onderzocht. Omwille van beperkte middelen en kennis van

seksistische termen in het Frans werd deze keuze gemaakt, desalniettemin heeft dit een grote impact op de generaliseerbaarheid van het onderzoek. Ten tweede is er bovendien gewerkt met een steekproef van slechts 1847 comments, opgebouwd uit de eerste 15 comments per Facebookpost en de eerste 8 posts per minister sinds 1 oktober 2020. Dit is een relatief beperkte steekproef, zodoende een gevaar voor de externe validiteit. Er werden echter strikte richtlijnen gevolgd om de data te verzamelen en de comments te coderen om zo de betrouwbaarheid te maximaliseren.

5.3 Aanbevelingen voor toekomstig onderzoek

In deze sectie worden enkele aanbevelingen voor toekomstig onderzoek beschreven. Gegeven de maatschappelijke impact van seksisme en sociale media zijn de mogelijkheden breed. Er zal bijgevolg gefocust worden op enkele primaire pistes.

Een eerste interessante toevoeging aan het onderzoek zou een uitbreiding naar de Franstalige ministers in België kunnen betreffen. Zo kan er een beter beeld geschetst worden van de problematiek op nationaal niveau en kan tevens een vergelijking gemaakt worden tussen beide landsdelen. Het vergroot bovendien ook het aantal ministers in de steekproef, wat het onderzoek meer valide maakt. Daarnaast kan het onderzoek ook uitgebreid worden naar andere landen evenals andere politieke niveaus. De vergelijking tussen online seksisme op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau zou een geschikt vervolgonderzoek zijn.

Een tweede interessante piste voor toekomstig onderzoek zou kunnen zijn om de focus nog sterker te leggen op de afzender van de seksistische comments en zo te achterhalen wat de motivatie is voor het plaatsen van dergelijke comments. Er zou bijvoorbeeld dieper ingegaan kunnen worden op de politieke voorkeur van de afzender en hoe ver die staat van de partij van de minister die de Facebookpost gepost heeft waarop de comment geplaatst is.

Een derde toevoeging aan dit onderzoek kan zijn om te bestuderen in hoeverre de comment steun krijgt van andere Facebookgebruikers, bijvoorbeeld door middel van likes of interactie met de comment. Zo kan bijvoorbeeld onderzocht worden of de populaire comments vooral veel likes krijgen of misschien eerder boze emoji's van andere Facebookgebruikers. Daarnaast zou men ook kunnen onderzoeken of de minister in kwestie zelf reageert op seksistische

comments door in gesprek te gaan met de afzender van de comment, de comment te verbergen of verwijderen of in het meest extreme geval de persoon in kwestie te blokkeren.

Een vierde aanbeveling voor toekomstig onderzoek is het herbekijken van de definitie van seksisme. Tijdens het coderen werd duidelijk dat nog niet elke vorm van seksisme omvat zit in de gebruikte definitie en deze dus geoptimaliseerd dient te worden. Een comment als “jammer dat u al een knuffelcontact hebt” viel aan de hand van het huidige codeerschema bijvoorbeeld niet onder seksistische comments, maar is toch een eerder ongepaste opmerking. Een eerste stap zou kunnen zijn om een variabele toe te voegen die flirterige comments omvat. Het onderzoek van Whitty (2004) kan hierbij een aanknopingspunt zijn. In die paper wordt een definitie gegeven van online flirten waarin de belangrijkste elementen vervat zitten. Een tweede stap hierin kan vervolgens zijn om, naast enkel de tekst, ook de stickers, gif’s en emoji’s mee te nemen in het onderzoek. In de oorspronkelijke steekproef waren er 28 comments waarin geen woorden zaten, wat gelijk staat aan 1.46% (28/1922). Voor dit onderzoek is geen rekening gehouden met comments zonder woorden, maar het zou toch interessant kunnen zijn om deze in de toekomst wel mee te nemen, daar het gebruik en de populariteit ervan doorheen de jaren grote veranderingen doorgemaakt heeft en het tot nieuwe, relevante inzichten zou kunnen leiden (Konrad, Herring & Choi, 2020).

Een vijfde interessante toevoeging aan toekomstig onderzoek zou kunnen zijn om ook een onderscheid te maken tussen zogenaamd “positief” seksisme en negatief seksisme en te bestuderen wat de gevolgen hiervan zijn. Hiervoor zou dan ook een uitgebreider interview gedaan kunnen worden met enkele ministers om zo te bepalen welke gevolgen ze hier zelf van ondervinden.

6. Conclusie

6.1 Algemene conclusie

In de conclusie wordt de paper afgerond met een schets van de algemene bevindingen, die teruggekoppeld worden aan de probleemstelling. Vervolgens wordt er een kritische houding aangenomen ten opzichte van het eigen onderzoek alsook de voorgaande literatuur, om af te sluiten met enkele maatschappelijke implicaties.

De onderzoeksvraag waarop deze studie een antwoord tracht te bieden luidt als volgt:

In welke mate krijgen vrouwelijke ministers in België meer seksistische comments op Facebookposts dan mannelijke ministers?

Op basis van de resultaten kan geconcludeerd worden dat vrouwelijke ministers in België significant meer seksistische comments op Facebookposts krijgen dan mannelijke ministers. Ze krijgen langs de ene kant meer onderdrukkende comments, waarin de afzender de minister informeel benadert of kleinerende gendergerelateerde termen gebruikt. Langs de andere kant krijgen vrouwelijke ministers ook meer opmerkingen gebaseerd op hun uiterlijk. Het is dus nog steeds het geval dat vrouwelijke politici in België meer last hebben van seksistische opmerkingen dan mannelijke politici. Belangrijk om te bemerken is wel dat het niet altijd gaat om negatieve opmerkingen. Vaak is een opmerking over het uiterlijk bijvoorbeeld positief bedoeld (Forbes et al. 2007). Desalniettemin draagt dit er wel toe bij dat vrouwen minder serieus genomen worden in de politiek (Cassese & Holman, 2018) en wordt er meer gefocust op hun imago dan bij mannelijke collega's (Bas & Koetsenruijter). Naast het gender van de minister zijn het toevoegen van een visual waar de minister opstaat en de partij waartoe de minister behoort ook bepalende factoren voor het krijgen van seksistische comments. Zo krijgen ministers van linkse partijen beduidend meer seksistische comments dan ministers van centrumgeoriënteerde en rechtse partijen. Gender is dus een belangrijke factor, maar er zijn zeker nog andere factoren die ervoor zorgen dat een politicus meer of minder seksistische comments krijgt.

6.2 Relevantie

Desondanks de tijd en middelen voor dit onderzoek beperkt waren, kan deze studie toch een relevante bijdrage leveren aan de huidige literatuur. Met dit onderzoek wordt de focus namelijk gelegd op online seksisme in de specifieke context van de Belgische regeringen (Federaal + Vlaams). Vaak worden dergelijke onderzoeken vooral gefocust op vrouwen, maar in deze studie wordt ook gekeken naar seksisme gericht naar mannelijke politici en in welke mate mannen hier mee te maken krijgen. Zo kon er een interessante vergelijking gemaakt worden tussen beide groepen wat zorgde voor interessante inzichten. Bovendien werd in dit onderzoek ook gekeken naar het gender van de afzender van de seksistische comments, om vervolgens te bekijken of er een verband is met het gender van de minister naar wie de comment gericht was. Hieromtrent werd in deze studie geen verband gevonden, maar kan indien herhaald op een grotere schaal wel tot nieuwe bevindingen leiden.

6.3 Implicaties

Op basis van dit onderzoek kan geconcludeerd worden dat er nood is aan educatie en sensibilisering rond online gedrag en meer specifiek: het plaatsen van seksistische comments. Het is daarom sterk aangeraden hier een campagne rond op te starten, om zo duidelijk te maken wat de impact van dit soort gedrag kan zijn. Deze kan enerzijds gericht zijn op een breed publiek, via algemene campagnes vanuit de overheid die verspreid kunnen worden via televisie en andere massamedia-kanalen. Anderzijds is het ook cruciaal dat er al op jonge leeftijd aangeleerd wordt hoe men zich moet gedragen op het internet en wat de gevolgen zijn van dergelijke seksistische opmerkingen. Daarom is het ten eerste aangeraden om in lagere scholen voldoende lessen te besteden aan dergelijke mediageletterdheid en kinderen een soort gedragscode aan te leren.

Daarnaast is het ook belangrijk dat er een moderator aanwezig is op de sociale mediakanalen van bekende figuren, zoals ministers. Ze bereiken een groot publiek, waardoor hun commentsectie veel gelezen wordt. Het is daarom noodzakelijk om in de gaten te houden wanneer de opmerkingen te ver gaan en de afzenders tijdig aan te spreken op dit gedrag. Niet enkel wanneer de comments seksistisch zijn, maar ook bij andere haatdragende of ongepaste opmerkingen. Dit kan namelijk ook zeer kwetsend zijn voor andere personen die de comments

lezen. Een belangrijke kanttekening die daarbij gemaakt moet worden is wel dat het uiteraard niet de bedoeling is dat alle negatieve of kritische opmerkingen meteen verwijderd worden. Een inhoudelijk debat kunnen voeren moet mogelijk blijven, maar ook online moeten haatdragende en seksistische opmerkingen afgestraft worden. De ministers die geïnterviewd werden voor dit onderzoek gaven echter wel aan dat hier reeds veel aandacht aan besteed wordt en ze ingrijpen indien nodig.

7. Bronnen

Assaad, W., & Gómez, J. M. (2011). Social network in marketing (social media marketing) opportunities and risks. *International Journal of Managing Public Sector Information and Communication Technologies*, 2(1), 13.

Bas, M., & Koetsenruijter, W. Van dat voetstuk af!

Bayzick, J., Kontostathis, A., & Edwards, L. (2011). Detecting the presence of cyberbullying using computer software.

Brogan, C. (2010). *Social media 101: Tactics and tips to develop your business online*. John Wiley & Sons.

Campus, D. (2013). *Women political leaders and the media*. Springer.

Cassese, E. C., & Holman, M. R. (2018). Party and gender stereotypes in campaign attacks. *Political Behavior*, 40, 1–23.

Daar-om.nl (z.d.) Zo is social media door de jaren heen veranderd. <https://www.daar-om.nl/blogs/de-groei-van-social-media-door-de-jaren-heen/#:~:text=Om%20meer%20te%20weten%20over,en%20bestanden%20met%20elkaar%20uitwisselen.&text=Het%20eerste%20echte%20social%20media,wat%20werd%20opgericht%20in%202003>

Datareportal. (z.d.) Global social media stats. <https://datareportal.com/social-media-users>

Davidson, T., Warmesley, D., Macy, M. W., and Weber, I. (2017). Automated hate speech detection and the problem of offensive language. In *Proceedings of the Eleventh International Conference on Web and Social Media*, pages 512–515.

De politicus, uw favoriete pispaal. (2017, 9 maart). *De Standaard*. https://www.standaard.be/cnt/dmf20170308_02770561

De Potter, S. (2016, 25 juni). Waarom niet enkel mannen zich bezondigen aan seksisme op het werk. *Het Laatste Nieuws*. <https://www.hln.be/default/waarom-niet-enkel-mannen-zich-bezondigen-aan-seksisme-op-het-werk~a27dd89b/>

Degraux, X., (z.d.) Sociale netwerken in België: alle statistieken 2021 (studie). <https://www.xavierdegraux.be/sociale-netwerken-belgie-statistieken-2021>

Deprez, C. (2021, 8 maart). Online haat tegen vrouwelijke politici is wijdverspreid. *Apache*. <https://www.apache.be/2021/03/08/online-haat-tegen-vrouwelijke-politici-is-wijdverspreid/>

Devitt, J. (2002). Framing gender on the campaign trail: Female gubernatorial candidates and the press. *Journalism and Mass Communication*, 79 (2), 445–463. doi: 10.1177/107769900207900212

Devroe, R. (2019, 11 mei). Politieke genderstereotypen: zijn mannen competenter en vrouwen linkser? Geraadpleegd van <http://www.stemvrouw.be/2019/05/11/politieke-genderstereotypen-zijn-mannen-competenter-en-vrouwen-linkser/>

Duggan, M. (2017, Juli). "Online harassment 2017".

Encyclo. (z.d.). Bedreigingen. In *Encyclo*. Geraadpleegd op 29 april 2021, van <https://www.encyclo.nl/begrip/bedreiging>

Eveland Jr, W. P., & Hively, M. H. (2009). Political discussion frequency, network size, and “heterogeneity” of discussion as predictors of political knowledge and participation. *Journal of Communication*, 59(2), 205-224.

Eveland Jr, W. P., & Thomson, T. (2006). Is it talking, thinking, or both? A lagged dependent variable model of discussion effects on political knowledge. *Journal of communication*, 56(3), 523-542.

Forbes, G. B., Collinsworth, L. L., Jobe, R. L., Braun, K. D., & Wise, L. M. (2007). Sexism, hostility toward women, and endorsement of beauty ideals and practices: Are beauty ideals associated with oppressive beliefs? *Sex Roles*, 56, 265–273.

Fox, J., Cruz, C., & Lee, J. Y. (2015). Perpetuating online sexism offline: Anonymity, interactivity, and the effects of sexist hashtags on social media. *Computers in Human Behavior*, 52, 436-442.

Foxman, A. H., & Wolf, C. (2013). *Viral hate: Containing its spread on the internet*. New York: Macmillan.

Funk, M. E. , & Coker, C. R. (2016). She's hot, for a politician: The impact of objectifying commentary on perceived credibility of female candidates. *Communication Studies* , 67 (4), 455–473. doi: 10.1080/10510974.2016.1196380

Garza, M. K. O., & Feagin, J. R. (2007). Sexism. *The Blackwell encyclopedia of sociology*, 1-2.

Gearhart, S., & Zhang, W. (2014). Gay bullying and online opinion expression: Testing spiral of silence in the social media environment. *Social Science Computer Review*, 32(1), 18-36. doi:10.1177/0894439313504261

Glick, P., & Fiske, S. T. (1996). The ambivalent sexism inventory: Differentiating hostile and benevolent sexism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70, 491–512.

Golbeck, J., Ashktorab, Z., Banjo, R. O., Berlinger, A., Bhagwan, S., Buntain, C., ... & Wu, D. M. (2017, June). A large labeled corpus for online harassment research. In *Proceedings of the 2017 ACM on web science conference* (pp. 229-233).

Green J. (2020, October 15th). Finnish women take to social media to back their Prime Minister after she was criticised for going TOPLESS under plunging black blazer for magazine photoshoot. Retrieved from <https://www.dailymail.co.uk/femail/article-8839655/Finlands-prime-minister-Sanna-Marin-criticised-wearing-blazer-plunging-neckline.html>

Hayes, R. A., Carr, C. T., & Wohn, D. Y. (2016). One click, many meanings: Interpreting paralinguistic digital affordances in social media. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 60(1), 171-187.

Herring, S. C. (2003). Gender and power in online communication. In J. Holmes & M. Meyerhoff (Eds.), *Blackwell handbooks in linguistics: Vol. 13. The handbook of language and gender* (pp. 202–228). Oxford: Blackwell.

Highfield, T. (2017). *Social media and everyday politics*. John Wiley & Sons.

Hille, S., & Bakker, P. (2014). Engaging the social news user: Comments on news sites and Facebook. *Journalism Practice*, 8(5), 563-572.

HLNa. (2020, 22 januari). HET DEBAT. Moeten haatberichten op sociale media vaker bestraft worden? <https://www.hln.be/binnenland/het-debat-moeten-haatberichten-op-sociale-media-vaker-bestaft-worden~acaffa9b/>

HLNb. (2020, 12 oktober). De Grote Peiling. Dit zijn de populairste politici in Vlaanderen. <https://www.hln.be/binnenland/de-grote-peiling-dit-zijn-de-populairste-politici-in-vlaanderen~a55146fe/>

Isbister, T., Sahlgren, M., Kaati, L., Obaidi, M., & Akrami, N. (2018). Monitoring targeted hate in online environments. arXiv preprint arXiv:1803.04757.

Jha, A., & Mamidi, R. (2017, August). When does a compliment become sexist? analysis and classification of ambivalent sexism using twitter data. In *Proceedings of the second workshop on NLP and computational social science* (pp. 7-16).

Kaplan, A. M., & Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business horizons*, 53(1), 59-68.

Karami A., Elkouri A. (2019) Political Popularity Analysis in Social Media. In: Taylor N., Christian-Lamb C., Martin M., Nardi B. (eds) Information in Contemporary Society. iConference 2019. Lecture Notes in Computer Science, vol 11420. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-15742-5_44

Konrad, A., Herring, S. C., & Choi, D. (2020). Sticker and emoji use in Facebook messenger: implications for graphicon change. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 25(3), 217-235.

Kruikemeier, S., Van Noort, G., Vliegenthart, R., & De Vreese, C. H. (2013). Getting closer: The effects of personalized and interactive online political communication. *European journal of communication*, 28(1), 53-66.

Levordashka, A., Utz, S., & Ambros, R. (2016, March). What's in a like? Motivations for pressing the like button. In *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media* (Vol. 10, No. 1).

Lowe-Calverley, E., & Grieve, R. (2018). Thumbs up: A thematic analysis of image-based posting and liking behaviour on social media. *Telematics and Informatics*, 35(7), 1900-1913.

Maarek, P. J. (2014). Politics 2.0: New forms of digital political marketing and political communication. *Trípodos*(34), 13-22.

Masullo Chen, G. (2017). Incivility and deliberation: Understanding the discourse around race, sexual orientation, and politics through online comments. Paper presented at the 66th annual conference of the International Communication Association (ICA), San Diego, CA.

McIntosh, H. (2013). Women and politics in the media. *Global Media Journal*, 6(2), 99.

McLeod, J. M., Scheufele, D. A., & Moy, P. (1999). Community, communication, and participation: The role of mass media and interpersonal discussion in local political participation. *Political communication*, 16(3), 315-336.

Miyata, K., Yamamoto, H., & Ogawa, Y. (2015). What affects the spiral of silence and the hard core on Twitter? An analysis of the nuclear power issue in Japan. *American Behavioral Scientist*, online first. doi:10.1177/0002764215580618

Mosseri, A. (2018). Bringing people closer together. Facebook newsroom, 11.

Nguyen, N. T., Basuray, M. T., Smith, W. P., Kopka, D., & McCulloh, D. (2008). Moral issues and gender differences in ethical judgment using Reidenbach and Robin's (1990) multidimensional ethics scale: Implications in teaching of business ethics. *Journal of Business Ethics*, 77(4), 417–430. <https://doi.org/10.1007/s10551-007-9357-9>.

Pelzer, B., Kaati, L., & Akrami, N. (2018, November). Directed digital hate. In 2018 IEEE International Conference on Intelligence and Security Informatics (ISI) (pp. 205-210). IEEE.

Pratama, H. (2018). Identifying sexist language on youtube comment section. *Language in the Online & Offline World 6: The Fortitude*, 121.

Rodríguez-Sánchez, F., Carrillo-de-Albornoz, J., & Plaza, L. (2020). Automatic Classification of Sexism in Social Networks: An Empirical Study on Twitter Data. *IEEE Access*, 8, 219563-219576.

Rosa. (z.d.). *Seksisme*. <https://rosavzw.be/nl/themas/geweld-en-seksuele-discriminatie/seksisme>

Rowe, I. (2015). Civility 2.0: A comparative analysis of incivility in online political discussion. *Information, Communication & Society*, 18(2), 121-138. doi:10.1080/1369118X.2014.940365

Santana, A. D. (2014). Virtuous or vitriolic: The effect of anonymity on civility in online newspaper reader comment boards. *Journalism Practice*, 8(1), 18-33.

Saris, K., & van de Ven, C. (2021, 3 maart). Misogynie als politiek wapen. *De groene amsterdammer*. <https://www.groene.nl/artikel/misogynie-als-politiek-wapen>

Schoon, M. (2008). *Moeders & mooie meisjes. Vrouwelijke politici en de Nederlandse pers.* Ongepubliceerde Masterscriptie, Rijksuniversiteit Groningen.

Spierings, N., & Jacobs, K. T. E. (2014). Van leden naar 'likes'? Wat sociale media politieke partijen kunnen bieden.

Sreberny, A., & van Zoonen, E. A. (2000). *Gender, politics and communication.*

Swim, J. K., & Hyers, L. L. (2009). Sexism. In T. D. Nelson (Ed.), *Handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination* (p. 407–430). Psychology Press.

The Post Online (2015, 4 maart). Het groot reageren via Facebook-comments FAQ-topic. *The Post Online (blogpost)*. Opgehaald via <http://cult.tpo.nl/2015/03/04/het-groot-reageren-via-facebook-comments-faq-topic/>

Tolbert, CJ, McNeal, RS (2003) Unraveling the effects of the Internet on political participation? *Political Research Quarterly* 56(2): 175–185.

Ulbig, S. G., & Funk, C. L. (1999). Conflict avoidance and political participation. *Political Behavior*, 21(3), 265-282.

Van Dale. (z.d.). Scheldwoord. In Van Dale. Geraadpleegd op 7 mei 2021, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/scheldwoord#.YJU4sRMzY1I>

Van Dale. (z.d.). Seksisme. In Van Dale. Geraadpleegd op 10 april 2021, van <https://www.vandale.be/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/seksisme#.YHgB8BMzY1J>

Van Wijk, L. (2021, 24 maart). Antihaatbeleid Facebook: wel politici doodwensen, maar niet de bakker om de hoek. *Het Parool*. <https://www.parool.nl/kunst-media/antihaatbeleid-facebook-wel-politici-doodwensen-maar-niet-de-bakker-om-de-hoek~b0f0e2a7/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

Verhaeghe, O. (2020, 21 augustus). 'Burgemeester, ik kom op uw smoel slaan': drie op de vier politici slachtoffer van online haat. *De Krant van West-Vlaanderen*. <https://kw.be/nieuws/politiek/burgemeester-ik-kom-op-uw-smoel-slaan-drie-op-de-vier-politici-slachtoffer-van-online-haat/>

Vromant, G. (2020, november). Facebook statistieken voor België. <https://www.gerritvromant.be/facebook-statistieken-voor-belgie/>

Wilhelm, C., & Joeckel, S. (2019). Gendered morality and backlash effects in online discussions: An experimental study on how users respond to hate speech comments against women and sexual minorities. *Sex Roles*, 80(7), 381-392.

Whitty, M. T. (2004). Cyber-flirting: An examination of men's and women's flirting behaviour both offline and on the Internet. *Behaviour Change*, 21(2), 115.

Wyatt, R. O., Katz, E., & Kim, J. (2000). Bridging the spheres: Political and personal conversation in public and private spaces. *Journal of communication*, 50(1), 71-92.

8. Appendix

Appendix A: Codeboek

1) Naam codeur:

2) Politicus/politica: Alexander De Croo

Vincent Van Peteghem

Frank Vandenbroucke

Vincent Van Quickenborne

Sammy Mahdi

Petra De Sutter

Annelies Verlinden

Meryame Kitir

Tinne Van der Straeten

Eva De Bleeker

Jan Jambon

Ben Weyts

Bart Somers

Wouter beke

Matthias Diependaele

Benjamin Dalle

Hilde Crevits

Zuhal Demir

Lydia Peeters

3) Gender politicus

- Man
- Vrouw
- Andere
- Onbekend

4) Partij politicus

- CD&V
- Groen
- N-VA
- Open VLD
- Vooruit

5) ID post:

6) ID comment:

7) Lengte van de post (aantal woorden):

Lengte van de post = aantal woorden in de copy

- *Een woord is wat aan elkaar geschreven is, dus da's is bijvoorbeeld 1 woord.*
- *Woorden op visuals (foto's, video's of gif's) tellen niet mee*
- *Links en emoji's tellen ook niet mee*

8) Aantal comments post:

9) Bevat de post een afbeelding of video?

- Ja, een afbeelding
- Ja, een video
- Nee

10) Indien de post een afbeelding of video bevat, staat de politicus/politica zelf op de afbeelding/video?

- Ja
- Nee
- Nee bij vraag 9

11) Lengte van de comment (aantal woorden):

Lengte van de comment= aantal woorden in de comment

- *Een woord is wat aan elkaar geschreven is, dus da's is bijvoorbeeld 1 woord.*
- *Woorden op visuals (foto's, video's of gif's) tellen niet mee*
- *Links en emoji's tellen ook niet mee*

12) Aantal likes op de comment:

13) Staan er scheldwoorden in de comment die gericht zijn aan de politicus/politica in kwestie? (Isbister et al., 2018; Pratama, 2018)

Registratie unit: Comment

Context unit: Post

Scheldwoord = beledigend woord (Van Dale, z.d.)

Voorbeelden: loser, sukkel, bitch, oen, lelijk, idioot, domme... (Bayzick et al., 2011)

- Ja
- Nee

14) Staan er algemene of persoonlijke bedreigingen in de comment die gericht zijn op de politicus/politica in kwestie? (Isbister et al., 2018; Golbeck et al., 2017)

Registratie unit: Comment

Context unit: Post

Bedreigingen = de comment bevat taalgebruik met als doel om de persoon of groep aan wie de comment gericht is onveilig te doen voelen.

De bedreigingen kunnen persoonlijk zijn van aard (e.g., "ik maak je kapot.") of algemener (e.g., "alle vrouwen moeten kapot gemaakt worden."). (Golbeck et al., 2017)

- Ja, (een) algemene bedreiging(en)
- Ja, (een) persoonlijke bedreiging(en)
- Nee

15) Staan er impliciete of expliciete bedreigingen in de comment die gericht zijn aan de politicus/politica in kwestie? (Isbister et al., 2018; Golbeck et al., 2017)

Registratie unit: Comment

Context unit: Post

Bedreigingen = de comment bevat taalgebruik met als doel om de persoon of groep aan wie de comment gericht is onveilig te doen voelen.

De bedreigingen kunnen impliciet zijn (e.g., "Je moet dringend eens grondig aangepakt worden.") of expliciet zijn (e.g., "Ik ga je eens grondig aanpakken."). (Golbeck et al., 2017)

- Ja, (een) impliciete bedreiging(en)
- Ja, (een) persoonlijke bedreiging(en)
- Nee

16) Wordt de politicus/politica aangesproken met kleinerende termen op basis van gender? (Saris & van de Ven, 2021)

Registratie unit: Comment

Context unit: Post

Kleinerende term op basis van gender is bijvoorbeeld: meisje, juffrouw, dame, jongen, jongeheer, jongetje...

- Ja
- Nee

17) Wordt de politicus/politica informeel of formeel aangesproken of geen van beide? (Saris & van de Ven, 2021; Pratama, 2018)

Registratie unit: Comment

Context unit: Post

Informeel = aangesproken met enkel de voornaam

Formeel = aangesproken met volledige naam, met achternaam, met 'mevrouw' of 'meneer' of met de titel van zijn/haar/hun functie...

- Voornaam
- Achternaam
- Geen van beide

18) Wordt de politicus/politica gezien als kwetsbaar? (Jha & Mamidi, 2017)

Registratie unit: Comment

Context unit: Post

Een voorbeeld kan zijn "vrouwen moeten beschermd worden".

- Ja
- Nee

19) Wordt er gebruik gemaakt van gendergerelateerde stereotypen?

Registratie unit: Comment

Context unit: Post

Voorbeeld: "vrouwen kunnen niet autorijden", "mannen zijn betere leiders", "mannen mogen geen emotie tonen"...

- Ja
- Nee

20) Indien ja, wordt het individu beoordeeld op basis van deze stereotypen?

Registratie unit: Comment

Context unit: Post

Positief beoordelen = het individu wordt vergeleken met een stereotype en op basis daarvan positief beoordeeld.

Negatief beoordelen = het individu wordt vergeleken met een stereotype en op basis daarvan negatief beoordeeld.

- Ja, positief
- Ja, negatief
- Nee
- Nee bij vraag 19

21) Wordt er een opmerkingen gemaakt die gebaseerd is op het uiterlijk van de politicus/politica in kwestie? (Rodríguez-Sánchez et al., 2020)

Registratie unit: Comment

Context unit: Post

Voorbeeld = "wat ziet u er goed uit", "knappe foto", "wat een lelijk kapsel"...

Beoordeel ook of het een positieve, negatieve of neutrale opmerking is. Bij twijfel dient 'neutraal' aangeduid te worden.

- Ja, negatief
- Ja, neutraal
- Ja, positief
- Nee

22) Wordt er een scheldwoord gebruikt op basis van gender (Isbister et al., 2018; Pratama, 2018)

Registratie unit: Comment

Context unit: Post

Voorbeelden = hoer, lelijk wijf, klootzak...

- Ja
- Nee

23) Wat is het gender van de afzender?

Registratie unit: Naam afzender

Context unit: Profielfoto afzender

Gebruik de naam om te bepalen of de comment geplaatst werd door een man of een vrouw. Als de naam duidelijk mannelijk is, maar de profielfoto een vrouw, gelieve dan 'man' aan te duiden. De profielfoto dient slechts ter bevestiging bij onduidelijkheid rond de naam. Indien er echter nog steeds onduidelijkheid is, gelieve 'onbekend' aan te duiden.

- Man
- Vrouw
- Andere
- Onbekend

Appendix B: Kruistabellen

Tabel 29

Output kruistabel variabelen 'scheldwoord' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_politicus 0.00	Gender_politicus 1.00	Totaal		
Scheldwoord 0.00	996	754	1750		
Scheldwoord 1.00	76	21	97		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi- square	17.341	1	.000		
Continuity correction	16.472	1	.000		
Likelihood ratio	18.725	1	.000		
Fisher's exact test				.000	.000
Linear-by- linear association	17.332	1	.000		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximat e significance			
Phi	-.097	.000			
Cramer's V	.097	.000			
N of valid cases	1847				

Tabel 30

Output kruistabel variabelen 'bedreiging' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_politicus 0.00	Gender_politicus 1.00	Totaal		
Bedreiging 0.00	1057	771	1828		
Bedreiging 1.00	15	4	19		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi- square	3.446	1	.063		
Continuity correction	2.633	1	.105		
Likelihood ratio	3.747	1	.053		
Fisher's exact test				.099	.049*
Linear-by- linear association	3.444	1	.063		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximat e significance			
Phi	-.043	.063			
Cramer's V	.043	.063			
N of valid cases	1847				

Tabel 31

Output kruistabel variabelen 'haatcomment' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_politicus 0.00	Gender_politicus 1.00	Totaal		
Haatcomment 0.00	985	750	1735		
Haatcomment 1.00	87	25	112		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi-square	18.882	1	.000		
Continuity correction	18.033	1	.000		
Likelihood ratio	20.295	1	.000		
Fisher's exact test				.000	.000
Linear-by- linear association	18.871	1	.000		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximate significance			
Phi	-.101	.000			
Cramer's V	.101	.000			
N of valid cases	1847				

Tabel 32

Output kruistabel variabelen 'kleinerende_term_gender' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_politicus 0.00	Gender_politicus 1.00	Totaal		
Kleinerende_term_gender 0.00	1058	748	1806		
Kleinerende_term_gender 1.00	14	27	41		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi-square	9.830	1	.002		
Continuity correction	8.852	1	.003		
Likelihood ratio	9.704	1	.002		
Fisher's exact test				.002	.002
Linear-by-linear association	9.824	1	.002		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximate significance			
Phi	.073	.002			
Cramer's V	.073	.002			
N of valid cases	1847				

Tabel 33

Output kruistabel variabelen 'aanspreking_informeel' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_poli ticus 0.00	Gender_poli ticus 1.00	Totaal		
Aanspreking _informeel 0.00	934	644	1587		
Aanspreking _informeel 1.00	138	131	269		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi- square	5.871	1	.015		
Continuity correction	5.552	1	.018		
Likelihood ratio	5.816	1	.016		
Fisher's exact test				.016	.009
Linear-by- linear association	5.868	1	.015		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximat e significance			
Phi	.056	.015			
Cramer's V	.056	.015			
N of valid cases	1847				

Tabel 34

Output kruistabel variabelen 'kwetsbaar' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_politicus 0.00	Gender_politicus 1.00	Totaal		
Kwetsbaar 0.00	1052	755	1807		
Kwetsbaar 1.00	20	20	40		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi- square	1.085	1	.298		
Continuity correction	.774	1	.379		
Likelihood ratio	1.071	1	.301		
Fisher's exact test				.332	.189
Linear-by- linear association	1.085	1	.298		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximat e significance			
Phi	.024	.298			
Cramer's V	.024	.298			
N of valid cases	1847				

Tabel 35

Output kruistabel variabelen 'onderdrukking' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_politicus 0.00	Gender_politicus 1.00	Totaal		
Onderdrukking 0.00	908	609	1517		
Onderdrukking 1.00	164	166	330		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi-square	11.484	1	.001		
Continuity correction	11.071	1	.001		
Likelihood ratio	11.367	1	.001		
Fisher's exact test				.001	.000
Linear-by- linear association	11.478	1	.001		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximate significance			
Phi	.079	.001			
Cramer's V	.079	.001			
N of valid cases	1847				

Tabel 36

Output kruistabel variabelen 'stereotype' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_politicus 0.00	Gender_politicus 1.00	Totaal		
Stereotype 0.00	1064	764	1828		
Stereotype 1.00	8	11	19		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi- square	2.002	1	.157		
Continuity correction	1.395	1	.238		
Likelihood ratio	1.967	1	.161		
Fisher's exact test				.168	.119
Linear-by- linear association	2.001	1	.157		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximat e significance			
Phi	.033	.157			
Cramer's V	.033	.157			
N of valid cases	1847				

Tabel 37

Output kruistabel variabelen 'stereotype_negatief' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_poli ticus 0.00	Gender_poli ticus 1.00	Totaal		
Stereotype_ negatief 0.00	1069	771	1840		
Stereotype_ negatief 1.00	3	4	7		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi- square	.665	1	.415		
Continuity correction	.187	1	.666		
Likelihood ratio	.654	1	.419		
Fisher's exact test				.462	.328
Linear-by- linear association	.665	1	.415		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximat e significance			
Phi	.019	.415			
Cramer's V	.019	.415			
N of valid cases	1847				

Tabel 38

Output kruistabel variabelen 'uiterlijk' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_politicus 0.00	Gender_politicus 1.00	Totaal		
Uiterlijk 0.00	1061	736	1797		
Uiterlijk 1.00	11	39	50		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi- square	27.409	1	.000		
Continuity correction	25.909	1	.000		
Likelihood ratio	27.761	1	.000		
Fisher's exact test				.000	.000
Linear-by- linear association	27.394	1	.000		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximat e significance			
Phi	.122	.000			
Cramer's V	.122	.000			
N of valid cases	1847				

Tabel 39

Output kruistabel variabelen 'scheldwoord_gender' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_politicus 0.00	Gender_politicus 1.00	Totaal		
Scheldwoord_gender 0.00	1068	773	1841		
Scheldwoord_gender 1.00	4	2	6		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi-square	.184	1	.668		
Continuity correction	.000	1	.988		
Likelihood ratio	.189	1	.664		
Fisher's exact test				1.000	.504
Linear-by- linear association	.184	1	.668		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximate significance			
Phi	-.010	.668			
Cramer's V	.010	.668			
N of valid cases	1847				

Tabel 40

Output kruistabel variabelen 'seksualisering' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_politicus 0.00	Gender_politicus 1.00	Totaal		
Seksualisering 0.00	1057	735	1792		
Seksualisering 1.00	15	40	55		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi-square	22.035	1	.000		
Continuity correction	20.752	1	.000		
Likelihood ratio	22.000	1	.000		
Fisher's exact test				.000	.000
Linear-by-linear association	22.023	1	.000		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximate significance			
Phi	.109	.000			
Cramer's V	.109	.000			
N of valid cases	1847				

Tabel 41

Output kruistabel variabelen 'seksistisch' en 'gender_politicus'

Kruistabel					
	Gender_politicus 0.00	Gender_politicus 1.00	Totaal		
Seksistisch 0.00	895	580	1475		
Seksistisch 1.00	177	195	372		
Totaal	1072	775	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi-square	20.925	1	.000		
Continuity correction	20.391	1	.000		
Likelihood ratio	20.697	1	.000		
Fisher's exact test				.000	.000
Linear-by-linear association	20.914	1	.000		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximate significance			
Phi	.106	.000			
Cramer's V	.106	.000			
N of valid cases	1847				

Tabel 42

Output kruistabel variabelen 'haatcomment' en 'seksistisch'

Kruistabel					
	Haatcomment 0.00	Haatcomment 1.00	Totaal		
Seksistisch 0.00	1390	85	1475		
Seksistisch 1.00	345	27	372		
Totaal	1735	112	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi- square	1.166	1	.280		
Continuity correction	.918	1	.338		
Likelihood ratio	1.118	1	.290		
Fisher's exact test				.275	.168
Linear-by- linear association	1.166	1	.280		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximate significance			
Phi	.025	.280			
Cramer's V	.025	.280			
N of valid cases	1847				

Tabel 43

Output kruistabel variabelen 'haatcomment' en 'gender_afzender'

Kruistabel					
	Gender_afzender 0.00	Gender_afzender 1.00	Totaal		
Haatcomment 0.00	836	899	1735		
Haatcomment 1.00	84	28	112		
Totaal	920	927	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi-square	30.262	1	.000		
Continuity correction	29.198	1	.000		
Likelihood ratio	31.563	1	.000		
Fisher's exact test				.000	.000
Linear-by- linear association	30.245	1	.000		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximate significance			
Phi	-.128	.000			
Cramer's V	.128	.000			
N of valid cases	1847				

Tabel 44

Output kruistabel variabelen 'haatcomment' en 'andergender'

Kruistabel					
	Andergende r 0.00	Andergende r 1.00	Totaal		
Haatcomment 0.00	814	921	1735		
Haatcomment 1.00	71	41	112		
Totaal	885	962	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi- square	11.444	1	.001		
Continuity correction	10.794	1	.001		
Likelihood ratio	11.527	1	.001		
Fisher's exact test				.001	.001
Linear-by- linear association	11.438	1	.001		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximat e significance			
Phi	-.079	.001			
Cramer's V	.079	.001			
N of valid cases	1847				

Tabel 45

Output kruistabel variabelen 'seksistisch' en 'gender_afzender'

Kruistabel					
	Gender_afzender 0.00	Gender_afzender 1.00	Totaal		
Seksistisch 0.00	730	745	1475		
Seksistisch 1.00	190	182	372		
Totaal	920	927	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi- square	.298	1	.585		
Continuity correction	.238	1	.626		
Likelihood ratio	.298	1	.585		
Fisher's exact test				.602	.313
Linear-by- linear association	.298	1	.585		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximate significance			
Phi	-.013	.585			
Cramer's V	.013	.585			
N of valid cases	1847				

Tabel 46

Output kruistabel variabelen 'seksistisch' en 'andergender'

Kruistabel					
	Andergende r 0.00	Andergende r 1.00	Totaal		
Seksistisch 0.00	706	769	1475		
Seksistisch 1.00	179	193	372		
Totaal	885	962	1847		
Chi-Square test					
	Value	df	Asymptotic significance (2-sided)	Exact sig. (2- sided)	Exact sig. (2- sided)
Pearson Chi- square	.008	1	.930		
Continuity correction	.001	1	.976		
Likelihood ratio	.008	1	.930		
Fisher's exact test				.954	.488
Linear-by- linear association	.008	1	.930		
N of valid cases	1847				
Symmetric measures					
Nominal by nominal	Value	Approximat e significance			
Phi	-.002	.930			
Cramer's V	.002	.930			
N of valid cases	1847				

Appendix C: Extra regressie discussiesectie

Tabel 47

Output regressie 'uiterlijk' en 'politicus_op_visual'

N= 1847					
Afhankelijke variabele: uiterlijk					
Adjusted R2 = .006					
Variabelen	Unstandardi zed B	Std. Error Coefficients	Std. Coefficients Beta	t	Sig.
Intercept	4.16E-16	.008		.000	1.000
Andergende r	.034***	.009	.084	3.611	.000
Signif. codes: .001 '***', .01 '**', .05 '*'					

Appendix D: Vragenlijst ministers

- 1) Verwijderen jullie soms reacties op Facebookposts?
- 2) Zo ja, wat is de reden hiervoor?
- 3) Zo ja, betreft dit ook seksistische reacties (seksualisering, kleinerende termen, opmerkingen over het uiterlijk, gendergerelateerde stereotypen)
- 4) Volgens het onderzoek was het % haatcomments bij mannelijke en vrouwelijke ministers respectievelijk 8.12% en 3.23%. Het aantal seksistische comments voor mannen en vrouwen was respectievelijk 16.51% en 25.16%. Denkt u dat dit representatief is of ligt dit volgens u in werkelijkheid hoger of lager?